

De Gierzwaluw

Jaargang 63 nummer 2 juli 2025

- Ontdek Park Frankendael **8**
Terugblik op het Vogelfestival **14**
Onderzoek herstel Haviken **39**

Grote Karekiet

JAAP KRANENBORG

ACROCEPHALUS ARUNDINACEUS 1873 - BIODIVERSITY HERITAGE LIBRARY

Ik kan me voorstellen dat Kleine Karekieten hun XL-familieleden nogal intimiderend vinden, vanwege hun stevige postuur, forse snavel en vocaal volume waar zij niet echt tegenop kunnen. Pat-sers, die Grote Karekieten! Maar een blik in de Amsterdamse Vogelatlas volstaat om te zien dat de kleine op geheel eigen wijze uiteindelijk toch de grootste is, want terwijl de patserkarekiet het moet doen met een eenzame stip in het IJperveld, is het kaartje van de kleine dicht bespikkeld met broedgevallen, tot in het Vondelpark aan toe.

Riet rijmt op karekiet, met recht, want wat is riet zonder het schurende, krakende, krassende karekietenlied. Maar niet elk riet past bij elke karekiet. Het meeste riet in ons gebied is favoriet bij de Kleine Karekiet, de Grote Karekiet zingt zijn lied in het hogere, steviger stromingsriet, dat je hier helaas nauwelijks meer ziet. En dat is dan weer heel ongerijmd...

Winactie

Maak kans op *Vogels van de Friese Waddenkust*

Verderop in deze Gierzwaluw lees je alles over het Friese neefje van de Vogelatlas Amsterdam. Zoals elk kwartaal verloten we het recensie-exemplaar. Stuur voor 1 september een mailtje met als onderwerp 'winactie' naar secretariaat@vogelsamsterdam.nl om kans te maken op het boek.

Op pagina **32** lees je onze recensie van het boek.

4	Van de redactie Anouk Zuurmond
5	Verenigingsnieuws Marc Menon
8	Ontdek Park Frankendael Henk Leenaers
14	Terugblik op het Vogelfestival Tycho Fokkema
21	Slaapplaatsstelling parkieten Frank van Groen
25	Ontdek het buitengebied Luella van Turnhout
30	Botsende belangen Martijn Voorvelt
32	Boekbespreking Tycho Fokkema
35	Vogeltopo Groenling
36	Big Day 2025 Otto Nijenhuis
37	Bioblitzen op het Marineterrein Inez 't Hart
39	Onderzoek Herstel Haviken Fons Bongers en Lidy Zeinstra
41	Stadsvogelsymposium IUPSA 25 Loeka Jongejans en Piet van der Werf
43	Waarnemingen januari-maart 2025 Ellen de Bruin
53	Wat vinden de burens? John van der Woude
54	Historische films van het Amsterdamse Bos
55	Commissie Bescherming, Colofon
56	Drijvende Kraamkamer

Op de cover

Deze prachtige
Blauwborst wist Joep
Heldoorn vlak voor
vertrek vast te leggen.
Ineengedoken, klaar voor
de start.

Nieuwe buren

TEKST: ANOUK ZUURMOND

Met mijn verrekijker stond ik wat verdekt opgesteld op het balkon van mijn nieuwe appartement in Amsterdam Noord. Ik wilde natuurlijk niet dat mijn nieuwe overburen zouden denken dat ik bij ze naar binnen zat te gluren. Maar daar bovenop het gebouw naast mijn appartementencomplex, in een wijk waar nog veel in aanbouw is, daar zat een vogel mij flink uit te dagen. Elke ochtend en elke avond hetzelfde trillende riedeltje. Het leek een stoere vogel. Zo eentje die zich niets aantrekt van bulldozers, hijskranen en kale vlaktes. Maar ik had geen flauw idee wat het was. In deze Gierzwaluw komen nog meer stoere vogels voor. Neem nu de exemplaren in Park Frankendael, waar Henk Leenaers over schrijft. Het lijkt voor buitenstaanders een liefelijk park – maar het is voor vogels een waar oorlogsgebied. Blauwe reigers en Nijlganzen vechten elkaar de tent uit. Zilvermeeuwen patrouilleren in het gebied op zoek naar pullen en Meerkoeten verdedigen agressief hun eigen kroost. En die gevechten spelen zich ook nog eens af in de herrie van recreanten. Niet voor de fijngevoelige soorten dus,

dat gebied. Mijn mysterieuze vogel in het ruige nieuwbouwwijk kwetterde rustig door, elke dag – en toen ik 'm in de kijker kreeg, zag ik aan de voorkant alleen maar een bruin vogeltje. Of zag ik iets bij die staart? Ik maakte een glasheldere opname voor de Merlin Bird ID-app. Geen resultaat...

Triomfantelijk keek de vogel me aan, met een blik van: mijn volstrekt eigenzinnige gezang laat zich niet vangen in een algoritme. Nog meer stoere exemplaren zijn in dit nummer te vinden in de bijdrage van Luella van Turnhout. Vogels die hun thuis hebben gemaakt van het gebied rondom Schiphol. Een desolate omgeving met leeuweriken en kwikstaarten. En niet alleen de vogels trotseren de soms wat vijandige omgeving: ook de vogelaars moeten zich meerdere keren aan mensen in uniform verantwoorden. De wanhoop nabij probeerde ik op mijn nieuwe balkon een andere app. BirdNET vind ik niet zo gebruiksvriendelijk, maar het lukte me om een goede opname in te voeren. En dan komt eindelijk het verlossende antwoord. De Zwarte Roodstaart – 'vrijwel zeker'. De vogelboeken zitten nog in verhuisdosen, dus op het internet lees ik dat de soort gedijt in stedelijke gebieden in aanbouw. Zodra wijken 'af' zijn, verhuist hij meestal weer. Mijn wijk is nog lang niet af. Gelukkig maar.

Meld je nu aan! Donderdagavond 25 september UrBi

Vogelwerkgroep Amsterdam organiseert een internationaal stadsvogelsymposium: **Urban Birding International**. Lees er alles over op pagina 41 en meld je aan op de website van Pakhuis de Zwijger: dezwijger.nl.

Zomerslaap

MARC MENON, VOORZITTER VWGA

Ransuil

FOTO: ROBERT HEEMSKERK

Het zomerseizoen is begonnen - wij hebben zelfs al een aantal tropisch warme dagen achter de rug - en dat is traditioneel de periode waarin de activiteiten van onze vereniging op een lager pitje gaan. De voorjaarsrekeningen en broedvogelinventarisaties zijn achter de rug, de meeste eieren zijn uitgebroed en veel jongen zijn al uitgevlogen en “screaming gangs” Gierzwaluwen maken zich op voor de lange terugtocht naar Congo. Er wordt allengs minder gezongen, hoewel ik tijdens mijn ‘zonnewendewandeling’ van 21 juni (in het kader van 750 jaar Amsterdam) in de kokendhete asfaltjungle van de Ring A10 Oost en Zuid verrast werd door een luid zingende Grasmus in de middenberm: ongelooflijk, en dat op een plek waar normaliter dagelijks duizenden auto’s langs scheuren! Wij hebben weer een bijzonder goed eerste halfjaar achter de rug met altijd weer leerzame en gezellige excursies,

cursussen en lezingen. Vlak voor de sluitingstermijn voor het aanleveren van de kopij voor dit nummer van de Gierzwaluw mocht ik nog mee op een wat klamme en broeierige maar verder prachtige excursie naar de Zouweboezem met een af- en aanvliegen van Purperreigers, foeragerende en voerende Zwarte sterns, interessant gepalaver over het op naam brengen van een Wespendif in de verte (die uiteindelijk op basis van prachtige foto’s overtuigend werd gedetermineerd), en als kers op de taart het “zingende” (meer een soort rollend en herhaald “wroh, wroh”) Woudaapje.

In het Hemelvaartweekend vierden wij nog het Vogelfestival Amsterdam (eveneens in het kader van 750 jaar Amsterdam) met tientallen excursies in de stadsparken en het Amsterdamse Bos, gastlessen op 30 Amsterdamse scholen, een informatiemarkt in het Amsterdamse Bos) en diverse interes-

sante lezingen in de Boswinkel. Veel activiteiten waren een groot succes, enkele activiteiten vielen een beetje in het water (maar dat is misschien niet vreemd voor een festival van deze omvang), en tijdens en rond het festival hebben zich ca. dertig nieuwe leden aangemeld bij onze vereniging. In het jaar waarin Amsterdam 750 jaar bestaat, slechten wij misschien wel de “magische drempel” van 750 leden! Ook de pijplijn en agenda voor het najaar begint zich al te vullen met excursies en lezingen. Op donderdag 25 september 2025 staat het internationale symposium IUBSA25 (International Urban Birding Symposium Amsterdam 2025) in Pakhuis De Zwijger op de agenda (elders in deze Gierzwaluw meer daarover). Van de excursiecommissie vernam ik dat er weer enkele leuke herfstexcursies op stapel staan. En als (tijdelijk) coördinator Lezingen kan ik ook al aankondigen dat er twee aardige lezingen worden geagendeerd voor begin oktober en begin november. Voor eind november staat de jaarlijkse actieve ledenavond (de derde inmiddels alweer) al met potlood in de bestuursagenda. Op deze avond worden de actieve vrijwilligers van onze vereniging in het zonnetje gezet.

Samen naar de film?

Bijzondere aandacht wil ik graag nog vragen voor een speciale vertoning van de op 2 oktober 2025 uitkomende bioscoopfilm “Hoop in de Hoep” van filmmaker en bewoner Pim Giel. In de woorden van Pim: “De Ronde Hoep, ooit een veenbos, is inmiddels een open weidegebied, ideaal voor vogels. De rust trekt veel stedelingen aan. Alleen... je mag er niet in. Amsterdammers kennen dit stiltegebied dan ook vooral als het populairste fietsrondje

van de stad. De film is geen gewone natuurdocumentaire. Hoofddrolspeler is de Ronde Hoep zelf. Daarom komen de vogels en ook de mensen nadrukkelijk in beeld. De boer, fauna-expert, boswachter, vogelaar en de recreant – ze hebben allemaal een bijzondere band met dit historische veenweidegebied. Voor informatie over het hele project, zie <https://www.pimgiel.nl/hoop-in-de-hoep/>. Op deze website kan je desgewenst zelf tickets bestellen, maar het bestuur overlegt momenteel met Pim en Cinema Amstelveen over de mogelijkheid van een al dan niet besloten vertoning voor leden van onze Vogelwerkgroep Amsterdam. Daar zijn op dit moment twee mogelijke data uitgerold:

zondagmiddag 19 oktober 2025
(16u30 - 18u00); en/of
woensdagavond 29 oktober 2025
(20u00 - 21u30).

Als je belangstelling hebt om samen met de VWGA naar deze film te gaan, stuur dan even een mailtje aan onze secretaris Friedie Straat (secretaris@vogelsamsterdam.nl) met je voorkeursdatum. Bij voldoende belangstelling voor één of beide data zullen wij verdere afspraken maken met Cinema Amstelveen, waarbij een inleiding door Pim wellicht ook tot de mogelijkheden behoort. Het bestuur zal deze oproep

ook nog in de komende Nieuwsflitsen plaats. Wij horen graag!

Tot slot: het zal oplettende lezers niet zijn ontgaan dat twee redactieleden dit blad gebruiken om een persoonlijke discussie met het bestuur te voeren. Meerdere leden hebben daarover hun zorg bij het bestuur uitgesproken. Het bestuur hecht grote waarde aan een goed verenigingsblad, digitaal én - voor wie daar de voorkeur aan geeft - op papier. Wat het bestuur betreft, gaat deze discussie slechts om de vraag op welke manier wij de hoge en steeds verder oplopende druk- en portokosten voor de papieren Gierzwaluw dekken. Daar zijn allerlei oplossingen voor te bedenken en daar is ook al eerder in overleg tussen redactie en bestuur een Compromisvoorstel Papieren Gierzwaluw over geformuleerd. Zonder hier en nu verder op details in te gaan, is het bestuur van mening dat de Gierzwaluw niet het medium is om deze discussie te voeren. Een goede samenwerking tussen redactie en bestuur blijft, wat het bestuur betreft, essentieel. Het bestuur zal daarom een commissie vormen van ca. zes actieve en betrokken leden van onze vereniging. Vanuit het bestuur zullen Friedie Straat en Vera Wiarda worden afgevaardigd. Dit kernteam krijgt van het bestuur de opdracht om het eerder geformuleerde compromisvoorstel nieuw leven in te blazen, verder uit te werken, te implementeren en te communiceren en - aansluitend - een ledenraadpleging over de Gierzwaluw in het najaar van 2025 voor te bereiden en uit te voeren. De resultaten van deze ledenraadpleging zullen worden gepresenteerd in de ALV in het voorjaar van 2026. Wordt vervolgd!

Rest mij jullie mooie en (toch ook) vogelrijke zomermaanden toe te wensen!

Derde en laatste oproep!

Zoals bekend hebben een kleine vijf jaar geleden twee (toenmalige) bestuursleden alle tot dan toe uitgegeven jaargangen van ons verenigingsblad "De Gierzwaluw" (en voorloper "Mededelingenblad") gedigitaliseerd. Al deze jaargangen van De Gierzwaluw zijn sindsdien digitaal beschikbaar en voor iedereen doorzoekbaar op <https://natuurtijdschriften.nl/>. Jaarlijks vindt een update plaats en wordt ook de meest recente jaargang ge-upload. De daarvoor gebruikte en gescande papieren "moeder-set" bevindt zich nog in huis bij één van deze oud-bestuursleden. Deze laatste heeft aangegeven daar binnen afzienbare termijn afstand van te willen doen. Het betreft een lange plank in een stellingkast met dozen en ordners met daarin ca. 60 jaargangen gedrukte Gierzwaluwen/Mededelingenbladen. Let op: de tijdschriften zijn uit elkaar gehaald (nietjes zijn verwijderd) ten behoeve van het inscannen, en na het scannen niet opnieuw vastgeniet. De VWGA beschikt niet over eigen archiefruimte en (te huren) opslag lijkt weinig zinvol omdat de set dan - voor wie dat wil - niet gemakkelijk meer is te doorzoeken. Een identieke gedrukte set is bovendien al eerder gedeponereerd en te raadplegen bij het Stadsarchief Amsterdam en er zijn ook diverse leden die thuis over een (vrijwel) complete set beschikken. Ben of ken je iemand die geïnteresseerd is om deze set (kosteloos) over te nemen? Of ken je wellicht een (onderzoeks) instelling, archief, bibliotheek of andere organisatie die mogelijk geïnteresseerd zou kunnen zijn in overname daarvan?

Mail dan

secretariaat@vogelsamsterdam.nl.

‘Vogels die hier broeden moeten wel tegen een stootje kunnen’

TEKST EN LANDSCHAPSFOTO'S HENK LEENKERS - MET DANK AAN PIETER VAN DER LINDEN

Het werkgebied van onze vogelwerkgroep bestaat meer dan 550 vierkante kilometer, en in ieder kilometerhok gebeurt wel iets bijzonders. In een serie artikelen nemen we telkens een vogelrijk stukje Amsterdam onder de loop. Dit keer: Park Frankendael.

Op een zonnige zondagmiddag in april wacht Pieter van der Linden me op bij de ingang van Park Frankendael aan de Middenweg. Sinds 2017 doet Pieter hier de broedvogeltelling van Sovon. Van maart tot en met juni speurt hij

twee keer per maand bij zonsopkomst twee uur lang naar vogels die broedge-drag vertonen, zoals zingen, nestmate-riaal aanvoeren en nesten bouwen. Een dag eerder telde hij tijdens zijn vaste rondje 27 broedende soorten, plus enkele broedende Blauwe reigers die apart worden geteld. Een royale oogst, zeker voor een stadspark dat inge-klemd ligt tussen enkele doorgaande wegen en intensief wordt gebruikt door buurtbewoners.

Laatst overgebleven buitenplaats

Park Frankendael is onderdeel van een groene ketting tussen het centrum en Betondorp. De andere schakels zijn Artis, het Oosterpark en de Nieuwe Oosterbegraafplaats. Het park ligt in de Watergraafsmeer, de in 1629 droog-gelegde polder op 4 meter beneden Zuiderzeeniveau. Ook al was deze

FOTO: ROBERT HEEMSKERK

De herkenbare heldere fluittonen van de **Zwartkop** hoor je overal

De Rode lijn is de route die Henk en Pieter samen hebben gelopen

Bloeiende **daslook**, een van de vele aangeplante soorten

polder vooral bedoeld om voedsel te verbouwen, in de zeventiende en achttiende eeuw legden rijke kooplieden en regenten hier vele tientallen buitenplaatsen aan: omvangrijke luthoven met beelden, fontein, theekeopels, plantenkassen en soms ook een moestuin of boomgaard. Vrijwel alle buitenplaatsen zijn in de loop der tijd opgeslokt door de snel uitbreidende stad, totdat er uiteindelijk – net als dat ene Gallische dorpje in Normandië – maar één overbleef: Park Frankendael.

Assertieve exoten

Direct bij de ingang van het park wijst Pieter me op een reigerkolonie, hoog in een boom met nog weinig blad. Even later horen we de snelle, uitbundige zang van enkele Zwartkoppen, die tegenwoordig vooral aan de randen van het park zijn te beluisteren. Daar staan de meeste hoge bomen en het is er rustiger dan in het centrale deel, waar de recreatiedruk een stuk hoger is. Als we een Kauwtje zien verdwijnen in een holletje van een oude iep, vertelt Pieter

dat er in Frankendael veel concurrentie is om zulke hollen. Spechten, Kauwen, Boomklevers en Halsbandparkieten, – allemaal staan ze te dringen om een van de schaarse holletjes in te pikken voor hun volgende broedsel. Vooral de Halsbandparkiet is een nieuwe kaper op de kust. Pieter vermoedt dat de Boomklever het onderspit zal delven in de ongelijke strijd met deze assertieve exoten.

Vroege landschapstijl

In 1695 kocht Isaac Balde een hofstede aan de Middel Wegh (de tegenwoordige Middenweg), verbouwde het tot een landhuis met de naam Frankendael (naar het Duitse stadje Frankenthal, een toevluchtsoord van zijn familie), kocht er grond bij en legde er een rechthoekige ringgracht omheen. Een van de volgende eigenaren verfraaide het park met toegangspoorten, een fontein en een beeldengroep, waarna het in 1800 verder wordt uitgebreid en zijn huidige omvang bereikt. Het bosgedeelte buiten de gracht is aange-

legd in de vroege landschapsstijl, met wisselende beplanting, slingerpaden en een vijver. Om wandelaars voortdurend te verrassen zijn destijds allerlei spel- en sierelementen aangelegd, zoals een kettingbrug door het water en een ludieke, uitsluitend decoratief bedoelde ruïne. In 1866 vestigt de nieuwe eigenaar, de Koninklijke Nederlandse Tuinbouw Maatschappij Linnaeus, er een handelskwekerij en tuinbouwschool.

Opvallend veel slachtoffers

Niet alleen aan hollen is er in Park Frankendael een groot tekort, ook aan hooggelegen nesten. Tussen Blauwe reigers en Nijlganzen is zelfs een heuse oorlog uitgebroken, aldus Pieter, met dit jaar opvallend veel slachtoffers. De Nijlganzen zijn relatief nieuw en schuwen geen zware middelen. Zo zag

Pieter onlangs hoe een Nijlgans met een reigerei in zijn bek over een sloot vloog om het ei daar achteloos – plons! – af te werpen. En van een kunstenares die 's ochtends vroeg regelmatig een rondje door het park loopt, hoorde hij dat ze de afgelopen jaren veel meer dode reigerkuikens heeft gevonden dan in andere jaren. Vaak hebben die kuikens lelijke wonden. Ook dat zou het gevolg kunnen zijn van een tekort aan nesten. Regelmatig wordt daar namelijk stevig om gevochten, ook tussen reigers onderling. De strijdende partijen gaan daarbij zo wild tekeer, dat er zomaar een kuiken gewond kan raken of uit een nest kan vallen.

Eiland in de Watergraafsmeer

In 1882 komt het park in handen van gemeente Amsterdam, die er kweekkassen aanlegde en een grote kas met

Pieter van der Linden in actie

subtropische planten. Het landhuis wordt bewoond door de opeenvolgende hoofden van de afdeling Beplantingen en later door de stadsbouwmeester. Het duurt nog tot 1998 voordat Park Frankendael een stadspark wordt. Door het opheffen van de stadskwkerij en de verhuizing van Intratuin komt er veel openbaar groen bij. De naastgelegen Volkstuinvereniging Klein Danzig en de schoolwerktuinen krijgen een eigen plek in het park. Tegenwoordig bestaat het park uit drie delen: een cultuurhistorisch deel met landschapstuinen, een open speelweide en de (deels ontoegankelijke) werktuinen. Door de omlijsting met water ligt het park als een eiland in de Watergraafsmeer dat alleen via bruggen bereikbaar is. De elkaar kruisende Lindenlaan en de Slingerlaan vormen de hoofdstructuur, samen met de grote vierkante speelweide.

Meeuwenpatrouille

In het waterrijke park broeden veel watervogels. Meerkoeten en Waterhoentjes doen het er goed. Vooral de eerste soort is behoorlijk agressief en jaagt alles weg wat zijn kroost in gevaar kan brengen. Krakeenden hebben een andere strategie. Ze zijn succesvoller dan Wilde eenden, omdat ze een stuk later broeden en als de kuikens er eenmaal zijn de oeverbegroeiing van sloten dan veel dekking biedt. Dat is maar goed ook, want volgens Pieter wordt er boven het park veel gepatrouilleerd door Zilvermeeuwen en Kleine Mantelmeeuwen, die graag een jong kuikentje jatten. Regelmatig ziet Pieter hoe meeuwen stelselmatig het park uitkammen, op zoek naar een pulletje dat zich uit de dekking begeeft. In de rietkragen langs het water broedden de afgelopen jaren meestal zo'n zes

FOTO: ROBERT HEEMSKERK

Bij de volkstuintjes huist een **Ransuil**

paartjes Kleine Karekieten. Van harte gaat dat niet. Volgens Pieter is dit park voor deze soort een tweede keus. In de Ruige Hof bij Abcoude heeft hij begin april al karekieten gezien, maar in Park Frankendael verschijnen ze meestal pas in mei, als alle goede territoria al bezet zijn.

Recreatieve drukte

Niet alleen karekieten hebben last van de drukte. Dat geldt ook voor de Ransuil, die zijn toevlucht heeft genomen in het nabijgelegen volkstuintencomplex. Vooral 's avonds en 's nachts is het daar veel rustiger. Op deze zonnige dag is het lekker druk in het park: alle bankjes zijn bezet, op het gras zitten groepjes jongeren op een kleedje in de zon. Maar dat is niet het soort drukte waar vogels veel last

De ruïne op een voor publiek afgesloten eiland

van hebben, legt Pieter uit. Als hij het heeft over recreatiedruk, dan bedoelt hij de honden op de speciaal daarvoor ingerichte uitrenplek (en vaak ook daar buiten), hangjongeren die 's avonds komen blowen, zuipen en hun afval achterlaten, de scouting met speurtochten en andere buitenactiviteiten en de maandelijkse markt voor ambachtelijke en duurzame producten, die bestaat uit ca. 100 kramen op de asfaltstrook in het centrale deel van het park. Dat hoort allemaal bij een stadspark, begrijp hem niet ver-

keerd, maar lang niet alle vogels zijn er bij mee.

Niet voor fijngevoelige soorten

Vogels die hier broeden moeten dus wel tegen een stootje kunnen, zo vat Pieter de situatie in het park kernachtig samen. Fijngevoelige soorten als de Appelvink, de Goudvink en de Groene specht zul je hier niet snel aantreffen. Die broeden liever in de nabijgelegen, maar veel rustigere Nieuwe Oosterbeegraafplaats. Toch valt er in het drukke Park Frankendael voor vogelaars

Beheervisie van de gemeente (2010)

Park Frankendael is een kwalitatief hoogwaardig en multifunctioneel park waarbij de publieksfunctie centraal staat (verblijfsrecreatie, evenementen). Daarnaast heeft het park een belangrijke culturele, ecologische en cultuurhistorische functie. Het belang van het park neemt de komende jaren verder toe. Ook de gebruiksdruk op het park zal verder toenemen. Het beheer van het park is afgestemd op het duurzaam in stand houden en, waar nodig, het versterken van de hoogwaardige kwaliteit en multifunctionaliteit van het park.

nog genoeg te beleven. Zo zag Pieter afgelopen week in een flits een IJsvogel voorbijschieten, vlak bij een van de twee aangelegde ijsvogelwanden. En op de schoorsteen in de speeltuin broedt een Ooievaar. Overal hoor je het luide gekwetter van de Winterkoning en onder een brug bedelen enkele kuikens van een Stadsduif.

Oog in oog met een kleurrijke vogel

Weer terug bij de ingang staan we nog even te kijken hoe een Halsbandparkiet in zijn holletje kruipt. 'Afschieten!', sist een voorbijganger, die blijkbaar niets moet hebben van deze lawaaiige soort. Dat ziet Pieter toch anders. Hij herinnert zich nog goed hoe hij in zijn jonge jaren door Nicaragua reisde en in Managua voor het eerst oog in oog stond met een kleurrijke parkiet, in het wild. Dat maakte destijds veel indruk.

En nu zitten er hier ook parkieten, om de hoek in het park waar hij regelmatig zijn rondje loopt. Prachtig toch?

Bezoekersinformatie

Park Frankendael heeft een heemtuin, vogelmoeras, amfibieënpool, natuurspeeltuin, ruïne, volkstuinten, schooltuinen en de romantische siertuin van Huize Frankendael. Elke laatste zondag van de maand is er een biologische markt. Het landhuis is te huur voor bruiloften en feesten. In de stallen van het huis en in de kassen van de stadskwekerij zijn restaurants. Barbecueën is toegestaan. Honden mogen in een deel van het park loslopen.

Meer weten? <https://www.amsterdam.nl/toerisme-vrije-tijd/parken/park-frankendael/>

FOTO: ROBERT HEEMSKERK

Nijlganzen kennen een lang broedseizoen met meerdere broedsels per jaar, tot midden in de winter.

Terugblik op het Vogelfestival

TEKST TYCHO FOKKEMA - MET DANK AAN MARIJ VEUGELERS

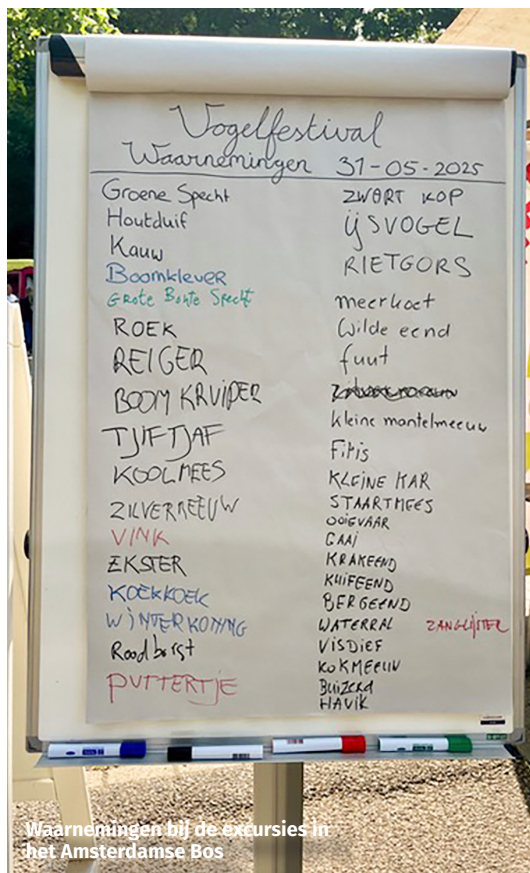
Tijdens het lange weekend van Hemelvaart 2025 vierde de Vogelwerkgroep Amsterdam het 750-jarig bestaan van de stad met een Vogelfestival voor alle geïnteresseerde Amsterdammers. Met het Amsterdamse Bos als samenwerkingspartner is een meerdaags programma neergezet met een actieve rol voor meer dan vijftig van onze leden. Een prestatie waar we als vereniging trots op mogen zijn. Veel Amsterdammers hebben door het Vogelfestival op een leuke en actieve manier kennisgemaakt met onze vogelwerkgroep. In het tweede kwartaal van 2025 mocht de VWGA maar liefst 51 nieuwe leden verwelkomen, mede dankzij het Vogelfestival.

Een idee voor een groots Vogelfestival is nog net iets anders dan het uitvoeren ervan. Maar ook die ervaring kunnen we nu in onze zak steken. In anderhalf jaar tijd is een keukentafelidee omgezet in een geslaagd meerdaags evenement. Met vereende krachten hebben we jonge en oude Amsterdammers kennis laten maken met de vogels in en om de stad, hebben we intensief samengewerkt met de Boswinkel van het Amsterdamse Bos en hebben onze leden laten zien dat ze zich graag inzetten voor onze vereniging en de vogels waar het allemaal om draait. Na de publicatie van de Vogelatlas in 2022 en het evenement Broedplaats Amsterdam in 2023 was het Vogelfestival 2025 de volgende grote activiteit waarbij de VWGA herkenbaar en benaderbaar naar buiten treedt en voor velen de ogen openet voor vogels en de stadsnatuur.

Samenwerking met het Amsterdamse Bos

Tom Zwerver, producer van het educatieprogramma van de Boswinkel,

Waarnemingen bij de excursies in het Amsterdamse Bos

Er viel veel te zien bij het kijkscherm van de Kinsel

Posters Kleurden de stad

Met Charlotte en Guus op excursie in het Amstelpark

Winnaars Scholenprogramma

1. GBS Veerkracht groep 3-4: 4.156 vogels, 43 soorten. Vogelvaar-tocht Amsterdamse Bos.
2. Buikslotermeerschool groep 4b: 683 vogels, 46 soorten. Vogel-excursie Amsterdamse Bos.
3. De Odyssee groep 5B: 468 vogels, 33 soorten. Drie vogelnest-kastjes voor het plein.

was voor de VWGA aanspreekpunt en samenwerkingspartner vanuit het Amsterdamse Bos. Het kernteam vanuit de Vogelwerkgroep Amsterdam bestond uit Tycho Fokkema, Loeka Jongejans en projectleider Marij Veugeliers. Organisatorisch werden de verantwoordelijkheden tussen AB en VWGA gesplitst over de twee excursiedagen in ons werkgebied voor de VWGA, en de festivalmarkt, lezingen, excursies en workshops voor de Boswinkel. Wel

is globaal de helft van de activiteiten rond de Boswinkel in het weekend ingevuld door leden van onze vereniging, waaronder het dagvoorzitterschap, excursies en twee lezingen. Vanaf het najaar 2024 heeft er op regelmatige basis overleg plaatsgevonden. Het logo, de posters en advertenties en de promovideo voor social media zijn geproduceerd met, door, of in opdracht van het designteam van het Amsterdamse Bos.

30 vogellessen

Het team van het Amsterdamse Bos ontwikkelde voor het Vogelfestival een vogellessen waarbij de belangrijkste soorten aan bod kwamen en kinderen werden gestimuleerd hun schoolomgeving te inventariseren. Twaalf vogel-docenten, twee van het Amsterdamse Bos en tien van onze leden, gaven in mei totaal 30 vogellessen aan zo'n 700 leerlingen van basisscholen in de stad. Voor alle leerlingen waren er soort-kaarten van Vogelbescherming Nederland en voor iedere klas een leenlijker van het Amsterdamse Bos. De kinderen waren geïnteresseerd, kenden vaak al wat vogels en vonden de lessen over het algemeen erg leuk. Acht scholen hebben na de eerste vogellessen in totaal 6.180 vogels geteld. Het hoogste aantal soorten was 46. Dat biedt hoop voor de toekomst!

32 excursies

De donderdag van Hemelvaart en de vrijdag erna trokken 33 van onze leden er als Vogelgids met een excursiegroepje op uit. In april was deze groep leden al bij elkaar geweest in Buurtsalon Jeltje, waar ervaren excursieleider Marianne de Pundert op een inspirerende manier tips & tricks meegaf aan beginnende gidsen. Het was een gezellige en waardevolle avond, waarbij ervaren en minder ervaren leden veel van elkaar hebben kunnen leren. Naast het ruime aanbod 'gewone' vogelexcursies verspreid over ons werkgebied, kon er gekozen worden voor een jeugdexcursie, een rolstoelvriendelijke excursie en één voor Engelstaligen. In het Diemerpark waren er drie excursies voor hondenbezitters. Voor alle activiteiten konden deelnemers zich aanmelden via de website en het reserveringssysteem van het

Jeugdlid Felix imiteert een biddende Torenvalk

Amsterdamse Bos. Gratis publiciteit in de gemeentelijke Amsterdamkrant in bijna alle stadsdelen, en artikelen in de Uitkrant en het Parool zorgden ervoor dat zo goed als alle reguliere excursies volgeboekt waren. Naar schatting hebben we zo in twee dagen tijd een kleine vierhonderd deelnemers (verder) kennis laten maken met de vogels in hun stad. Qua deelnemers zat het dus goed, en op wat flinke regenbuien op de donderdagochtend na, waren de weergoden ons goed gezind.

Excursie Diemberbos - Ruud Wolterman

We verzamelen om 6:30 uur bij House of Bird, bij de ingang van het Diemberbos. Gewacht tot 6:35 uur daarna met tien deelnemers vertrokken. Direct vanaf het begin zijn we de waargenomen soorten gaan noteren. Mijn voor-

zichtige voorspelling was ongeveer 25, zeker gezien het tegenvallende weer (fris, bewolkt en neigend naar regen). De Bosrietzanger en Rietzanger hebben we uitgebreid kunnen beluisteren net als de Kleine Karekiet. Helemaal op het eind van de wandeling lachte ons nog een Groene Specht toe. Motregen begon gelukkig pas te vallen in het laatste half uur van de wandeling, maar de lijst viel toch niet tegen. We noteerden om 8:40 uur bij terugkomst 32 soorten, de meeste hebben we goed kunnen zien en/of kunnen beluisteren.

Excursies Amstelpark - Guus Muller en Charlotte van Duijl

Bij allebei de excursies zagen we een Boomkruiper langdurig op een houten beeldend kunstwerk in alle kier-tjes pulken en ergens in het kunst-

werk naar binnen gaan. Zo kwamen we erachter dat ie z'n nest binnenin gemaakt had. Fantastisch om met z'n allen mee te maken. De deelnemers hadden het enorm maar hun zin, zeiden dat ze vele nieuwe weetjes en datjes hoorden en snaptten uiteindelijk de vinkenslag, het verschil tussen Kool- en Pimpelmezen, het onderscheid tussen Kauwen en Kraaien (allebei zangvogels wegens de specifieke bouw van hun strottenhoofd), de functie van zang, contactroep, alarm en het ruilen van hun verenkleed bij vogels. En de vogelwereld die voor je open gaat als je gericht luistert en om je heen kijkt. Ondanks de regen op 29 mei, twee zeer geslaagde, spannende en gezellige excursies.

Onze eigen Vogelwerkgroepstand bij de Boswinkel

Lezing in de bovenzaal van de Boswinkel

Excursie De Bretten - Ineke Aernoudts en Joke van der Boon

Ondanks het weer, en dat er niet veel te zien was, was het toch een geslaagde excursie. Mensen waren verrast door de schoonheid van het gebied.

Excursie Sloterpark de Heemtuin en het Ruige Riet - Ineke Aernoudts en Inez 't Hart

Na een welkomstwoord vertrokken we in twee groepjes, ik ging eerst naar het Ruige Riet. Al snel hoorden we o.a. de Tjiftjaf, Merel, Zwartkop, Vink, Halsbandparkiet, Winterkoninkje, Vink, Grote Bonte Specht, Koekoek en de Groene Specht. De Meerkoet, Knobbelzwaan en Fuut worden gezien met

kleine pulletjes. Enkele deelnemers zien tot hun verrassing een Koolmees een holletje in een boom invliegen en later weer uitvliegen. We eindigen op een terras met een kop koffie in het zonnetje en kijken terug op een mooie excursie.

Excursie Gaasperpark - Tycho Fokkema en Ariane den Uil

Het was erg nat donderdagochtend. In het Gaasperpark hebben we veel onder de bomen gestaan en naar Boomkruipers gekeken. We hoorden vlakbij een Koekoek, door de telescoop heeft iedereen die goed kunnen bekijken. Wat is het toch leuk om mensen die al jaren in de buurt wonen een gebied te helpen herontdekken en enthousiast te maken voor vogels. Catch of the day: een paartje Goudvink!

Hilda en Ingrid geven les op de Tobiaaschool

Regelmatig vertrok er een excursiegroep vanaf de Boswinkel

Gierzwaluwx excursies - Evert Pellenkoft

Vanaf 24 t/m 29 mei passeerden dagelijks duizenden Gierzwaluwen zuidwaarts laag in het zicht over een kilometers breed front langs telpost IJmeerdijk Almere, waarschijnlijk niet-broeders/2e kjs vogels op zoek naar insecten die uit de lucht waren door regen en wind. Dus donderdagavond waren er weinig Gierzwaluwen: De broeders waren er wel, zelfs bij de kolonie Marnixplein waarvan het dak is vernieuwd en de invliegers, die bij het naar binnen schieten altijd veel reacties opwekken, moesten dus opnieuw beginnen onder het boeideel! Op vrijdag 30 mei met de start op dezelfde plaats was het werkelijk feest, een screaming party van wel 20 vogels die mij en een groep van 10 enthousiaste deelnemers gierend verwelkomden. Happy End met weer nieuwe Amsterdamse gierzwaluwfans!

Excursie Weesp - Martijn Voorvelt

Op het oude, vervallen en weelderig begroeide begraafplaatsje Landschoon lieten meerdere Grauwe Vliegenvangers zich mooi zien en fotograferen. Diverse Vinken en Boomkruiper werden bewonderd, een Holenduif kon mooi worden vergeleken met een Houtduif, en een Appelvink riep – maar was helaas te snel gevlogen. De excursie ging verder in de onvolprezen Theetuin, fraai gelegen op een van de schansen van de oude vesting Weesp. Zwartkoppen, Merels en Pimpelmezen van diverse leeftijden waren goed te zien, een Grote Bonte Specht kwam langs, Zanglijster en Tuinfluiter lieten zich mooi horen (maar ternauwernood zien). Ook de daar broedende IJsvogel bleef uit beeld, maar liet tijdens een afsluitende kop koffie op het terras wel zijn scherpe piep horen. Alles bij elkaar een kleine, fijne excursie!

Een weekend vol lezingen, workshops en excursies

Zaterdag 31 mei en zondag 1 juni vormde de Boswinkel het epicentrum van het Vogelfestival. Op de informatiemarkt waren onze eigen vereniging, de jeugdclub en de Gierzwaluwwerkgroep met een eigen marktkraam aanwezig. Onze enthousiaste jeugdleden Djéco en Felix stalen met hun roofvogelimitaties de show. Ook het Amsterdamse Bos en een aantal commerciële aanbieders, waaronder reisorganisatie Birding Breaks, stonden op de markt. Helaas voldeden de bezoekersaantallen en de bezetting van de markt niet helemaal aan de verwachtingen. Net als een aantal andere organisatorische zaken die wellicht beter of anders hadden gekund, zullen we dit nader evalueren. Inhoudelijk was het programma in het weekend wel sterk, met zes goed bezochte lezingen, minstens zoveel volgeboekte vogelexcursies en een aantal geslaagde workshops voor kinderen. Ongelukkigerwijs konden een aantal workshops wegens ziekte of miscommunicatie geen doorgang vinden. Maar al met al zijn er ook in het weekend veel bezoekers geïnspireerd, kwamen er leuke vragen na de lezingen en waren het ook voor alle leden met een rol op het festival gezellige dagen, waarbij we elkaar allemaal weer wat beter hebben leren kennen. Zo was het ook waardevol voor onze eigen vereniging.

Financiën

Ondanks al onze inspanningen daartoe waren we er niet in geslaagd de beoogde subsidie (budgetverdubbeling) via Amsterdam 750 te verkrijgen. Gelukkig bleken de reservering uit het

In het Gaasperpark kon je een **Koekoek** bewonderen

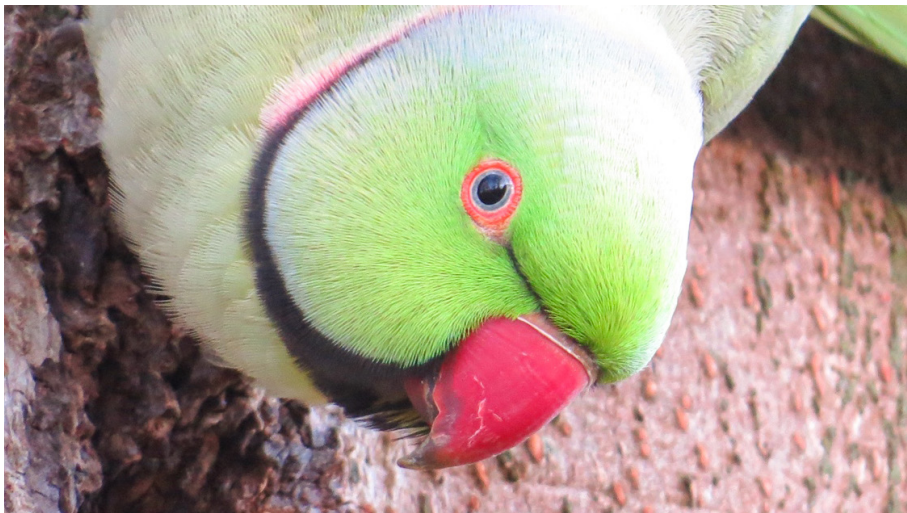
verenigingsbudget en de bijdrage van het Amsterdamse Bos ruim voldoende om het Vogelfestival in weliswaar afgeschaalde, maar effectieve en goed beheersbare opzet doorgang te laten vinden. Dankzij een royale donatie van een lid van de Vogelwerkgroep konden we bovendien alle vrijwilligers verblijden met een herkenbare Vogelfestivalpet en een bedankboek van KNNV-uitgeverij. Hartelijk dank hiervoor!

Een blik vooruit

We kijken terug op een geslaagd evenement. Gezien het animo en enthousiasme van de vogelgidsen voelt het logisch om te onderzoeken hoe we als VWGA vaker excursies voor Amsterdammers kunnen geven, bijvoorbeeld tijdens de Nationale Vogelweek die Vogelbescherming Nederland ieder jaar half mei organiseert.

Grote Alexander in opkomst, Halsband stabiel

TEKST EN FOTO'S: FRANK VAN GROEN

Afgelopen winter organiseerde Sovon een landelijke simultaantelling van parkieten op slaapplaatsen. De vorige simultaantelling was drie jaar geleden. Doel is de aantalsontwikkeling en de verspreiding van parkieten in Nederland te volgen. Ons lid Jip Louwe-Kooijmans coördineerde de landelijke telling namens Sovon. Net als drie jaar geleden coördineerde ondergetekende weer de tellingen in Amsterdam.

Methode

Parkieten broeden veelal verspreid in onoverzichtelijk stedelijk gebied. De beste manier om een goed beeld te krijgen van de aantallen van deze exoten is ze te tellen op slaapplaatsen in de wintermaanden. Wel is het zaak alle slaapplaatsen tegelijk te tellen omdat er regelmatig uitwisseling is tussen slaapplaatsen en er grote verschuivingen kunnen optreden.

Afgelopen winter waren de teldatum 21 december en 11 januari. Bij een si-

multaantelling worden in heel Nederland zoveel mogelijk op dezelfde dag alle bekende slaapplaatsen van parkieten geteld. Behalve op Halsbandparkieten is ook gelet op andere soorten, in Amsterdam met name op de Grote Alexandreparkiet en in Apeldoorn en Ouddorp op de Monniksparkiet. Bij een telling van een parkietenslaapplaats is het belangrijk de lokale situatie goed te kennen, bijvoorbeeld door een proeftelling uit te voeren. Ook moet je ruim op tijd aanwezig zijn,

SLAAPPLAATSTELLING PARKIETEN

Aantallen Halsbandparkieten

Locatie / teldatum	21-12-2024	11-1-2025
Oosterpark	550	675
Nassaukade		70
Nassaukade, Q-parking	910	950
Weteringcircuit	88	90
Buiksloterweg Noord	500	911
Bijlmerdreef	85	
Ganzenhoef	130	350
Plesmanlaan	175	719
Admiralengracht	1.134	
Amstelkanaal	1.198	1.094
Aalsmeer	150	130
Erasmusgracht		140
Weesp	83	65
Totaal	5.003	5.194

zodat zo min mogelijk vogels gemist worden. Meestal levert een telling van invliegende parkieten het beste resultaat op. Bij een kleine slaappleaats kunnen na het invliegen de vogels in hun (kale) slaapbomen nogmaals worden geteld. Eventueel kunnen op een foto genomen met een warmtebeeldcamera de parkieten naderhand nog worden nageteld.

Ruim voor de echte telling werd de vaste tellers via de lokale parkietenapp gevraagd de bekende slaappleaatsen te checken. Op de app-groep werd nieuws gedeeld over slaaplocaties, vliegrichtingen, verdachte plekken en werden de tussenresultaten gedeeld. Dit seizoen hebben verschillende nieuwe tellers meegedaan aan de simultaantelling en zijn diverse slaappleaatsen door meerdere personen tegelijk bekeken.

Resultaten

In bijgaande tabel zijn de resultaten in de Amsterdamse regio van afgelopen winter weergegeven. In totaal waren 13 slaappleaatsen in gebruik. De meeste bekende plekken waren bezet, maar er bleken ook verschuivingen te zijn. Op 21 december werden op 11 slaappleaatsen 5.003 Halsbandparkieten geteld. Op 15 januari ging het eveneens op 11 slaappleaatsen om 5.194 vogels. Op beide datums was de slaappleaats langs het Amstelkanaal met ruim 1.000 vogels de grootste. Lokaal was sprake van flinke verschuivingen. Zo loste de grote slaappleaats langs de Admiralengracht op. Mogelijk speelde daarbij verstoring een rol, bijvoorbeeld door vuurwerk.

Vergelijking met eerdere tellingen

In bijgaande tabel is per telseizoen het maximum aantal getelde Halsbandparkieten vermeld, in de Amsterdamse regio en in heel Nederland. Met 5.129 getelde vogels afgelopen winter lijkt de Amsterdamse populatie marginaal afgenomen ten opzichte van drie jaar geleden. Ook 13 jaar geleden in januari 2012 werden meer dan 5.000 Halsbandparkieten geteld. In de tussenliggende jaren zijn mogelijk een aantal parkieten gemist. In elk geval zijn lagere aantallen genoteerd. Al met al kan gesteld worden dat de populatie Halsbandparkieten in de Amsterdamse regio met ongeveer 5.000 vogels sinds 2012 redelijk stabiel is.

In heel Nederland waren afgelopen winter ongeveer 50 slaappleaatsen in gebruik en zijn in totaal 27.910 vogels geteld. De grootste slaappleaats van Nederland bevond zich in Den Haag, met ruim 6.000 overnachtende vogels. Vergeleken met drie jaar gele-

Seizoen	04/05	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14	14/15	21/22	24/25
Telmaand	nov	jan	jan	jan	dec	dec	jan	jan	jan
Amsterdamse regio	1.800	3.800	3.630	5.460	4.170	4.410	3.140	5.720	5.129
heel Nederland	5.400	9.800	9.400	11.700	10.600	10.100	9.600	2.1538	27.910

den zijn er landelijk ruim 6.000 Halsbandparkieten bijgekomen. Behalve in Den Haag en Amsterdam zijn er nu ook grote slaappleatsen van meer dan 1.000 vogels in Alphen a/d Rijn, Leiden, Leiderdorp, Purmerend, Rotterdam en Schiedam. Voor het eerst was er een slaappleat in Almere met ongeveer 100 vogels. Ten noorden van het Noordzeekanaal is de soort duidelijk toegenomen, met nu meerdere slaappleatsen in steden als Alkmaar, Heemskerk en Zaandam. In Eindhoven is een nieuwe nu nog min of meer geïsoleerde populatie ontstaan. Mogelijk ontstaat er de komende jaren een connectie met de populatie in enkele Belgische steden.

Grote Alexanderparkiet

Grote Alexanderparkieten bleken net als drie jaar geleden in Amsterdam alleen in het Oosterpark te slapen. Ze komen eerder aan op de slaappleat dan Halsbandparkieten. In het Oosterpark concentreerde Koen Wonders zich grotendeels op de Halsbandparkieten en Frank van Groen op de Grote Alexanderparkieten. In het totaal werden bijna 1.000 Grote Alexanderparkieten geteld, 950 op 21 december en zelfs 980 op 11 januari, een stuk meer dan de 580 vogels van drie jaar geleden. Het was al bekend dat de populatie flink gegroeid was. Zo werden in februari 2024 ruim 750 Grote Alexanderparkieten geteld op

de slaappleats in het Oosterpark (Van Groen, 2024). In Haarlem, waar de soort in het verleden ook voorkwam, werden net als drie jaar geleden geen Grote Alexanderparkieten waargenomen. Elders werden vijf vogels opgemerkt; in Groningen (2), Zaandam (1), Den Haag (1) en op Texel (1). Deze fraaie parkiet is daarmee nog steeds de meest Amsterdamse soort van alle in het wild voorkomende vogels van Nederland. Vrijwel de hele populatie bevindt zich immers in de Amsterdamse regio. De Monniksparkiet, die oorspronkelijk uit Zuid-Amerika afkomstige is, werd alleen in Ouddorp en Apeldoorn gezien. Het ging daarbij om 39 tot 55 exemplaren. De populatie lijkt zich voorlopig op een laag niveau te handhaven.

Toekomstige ontwikkelingen

Door klimaatverandering wordt de kans op voor parkieten ongunstig extreem koud winterweer steeds kleiner. De uitbreiding van de populatie kan dus nog wel even doorgaan, hoewel in langer bezette gebieden als Amsterdam de populatie aan zijn max lijkt te zitten. In hoeverre de snel groeiende populatie Grote Alexanderparkieten in Amsterdam invloed heeft op het aantal Halsbandparkieten is de vraag. Reden genoeg om periodiek de populatieontwikkeling middels simultaantellingen te blijven volgen.

Paartje **Grote Alexanderparkieten** voor hun nestholte in een wilg in het Vondelpark

Dankwoord

Dankzij de inzet van een flink aantal tellers weten we nu weer hoe het de populatie parkieten vergaat. De volgende mensen werkten afgelopen winter mee aan de telling in de Amsterdamse regio: Adrie Streefland, Anne-Marie Karremans, Annet ten Have, Astrid Schelvis, Christiaan Kooij, Emma Hagedoorn, Frank van Groen, Guus Muller, Hannah Manneke, Jan Brandenbarg, Jan Jongejans, Jip Binsbergen, Jip Louwe-Kooijmans, John van der Woude, Jos Vrolijk, Judith van der Linde, Koen Wonders, Lore Nizet, Manon Meester, Manuel Segond, Marina den Ouden, Otto Nijenhuis, Pieter van der Linden, Roely Bos, Ruud Wolterman, Teun van Dijk, Tjeerd Ploeg, Tycho Fokkema, Walter Duijves, Wendela Tenner en Will Price.

LITERATUUR

- Els van, P. 2022. Parkieten in Nederland in de winter van 2021/22. Verslag van slaapplaattellingen. Sovon-rapport 2022/11. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen, in prep.
- Groen, F.M. van. 2012. Halsbandparkiet boert goed in de regio Amsterdam. De Gierzwaluw 49-4: 24-28.
- Groen, F.M. van. 2017. De Grote Alexanderparkiet, vestiging en toename in Noord-Holland. Tussen Duin en Dijk 16-1.
- Groen, F.M. van. 2024. Grote Alexanderparkiet neemt nog toe. De Gierzwaluw 62-3: 10-14.
- Klaassen O. 2015. Halsbandparkieten in Nederland in de winter van 2014/15. Verslag van slaapplaattellingen. Sovon-rapport 2015/18. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- Louwe Kooijmans, J. 2025. Parkieten in Nederland in de winter van 2024/2025.

Vogelen onder de rook van Schiphol

LUELLA VAN TURNHOUT MET DANK AAN WILLIAM PRICE EN TYCHO FOKKEMA

Het gebied rond Schiphol trekt bijzondere soorten aan. Denk aan Smelleken, Morinelplevier, Griel of Patrijs; waar anders in de omgeving van Amsterdam vind je deze vogels nog? Dat maakt Schiphol een intrigerende plek om te leren kennen. Will Price fietst deze Schiphol-route al vele jaren en liet Tycho en mij eind maart de beste plekken zien. Het werd een vreemde, afwisselende tocht met een paar leuke verrassingen.

Waar is de natuur?

Je kunt op verschillende manieren richting Schiphol fietsen, mede afhankelijk van je vertrekpunt. Omdat wij wel zin hebben in een groene tocht nemen we een lange route om de stad heen. Zo komen we onderweg al langs veel interessante gebieden. We hebben er al best een stuk fietsen opzitten, als we bij de akkers komen die Schiphol omringen. Vanuit Lijnden hebben we

de oostzijde van de Hoofdweg richting Hoofddorp genomen. “Dit is het”, zegt Will, terwijl hij naar links knikt bij een open stuk tussen de huizen: “Hier kun je soms het Smelleken zien”. Verwonderd kijk ik uit over enorme akkers zonder ook maar één boompje, sloot of houtwal. Alleen maar kluiten aarde zo ver het oog reikt. En aan alle kanten op de horizon slechts snelwegen vol met auto’s die voorbij zoeven.

Is dit het nu? Waar is die natuur die ik verwacht had? Wat een verschil met de stukken onderweg. De Bretten met z’n bossages, slootjes en bomen. De rietplassen langs de weg naar Halfweg. Zelfs de Lijnderdijk bood meer afwisseling en groen dan dit. Als we afslaan bij de kop van een lange landingsbaan, scheren de vliegtuigen zelfs vlak boven langs, ons in lawaai hullend. Rechts zien we het asfalt van de landingsbaan tussen vlaktes raaigras. En links dus die enorme kluitenvelden.

FOTO: WILLIAM PRICE

Velduil tijdens najaarstrek

FOTO: COR WIES

Het **Smelleken** is onze kleinste valk en trekt mee met zijn eten

Best een desolate omgeving. Maar waarschijnlijk is dat wat die bijzondere vogels juist lokt. In deze uitgestrekte velden en akkers voelen vogels van open land zich thuis. En dergelijke grote open stukken zijn er niet zo veel meer rond Amsterdam. Niet voor niets is dit gebied rond Schiphol, naast een hotspot voor vliegtuigspotters, ook geliefd bij vogelaars die houden van schuwe vogels en dwaalgasten. Een soort Texel, maar dan om de hoek.

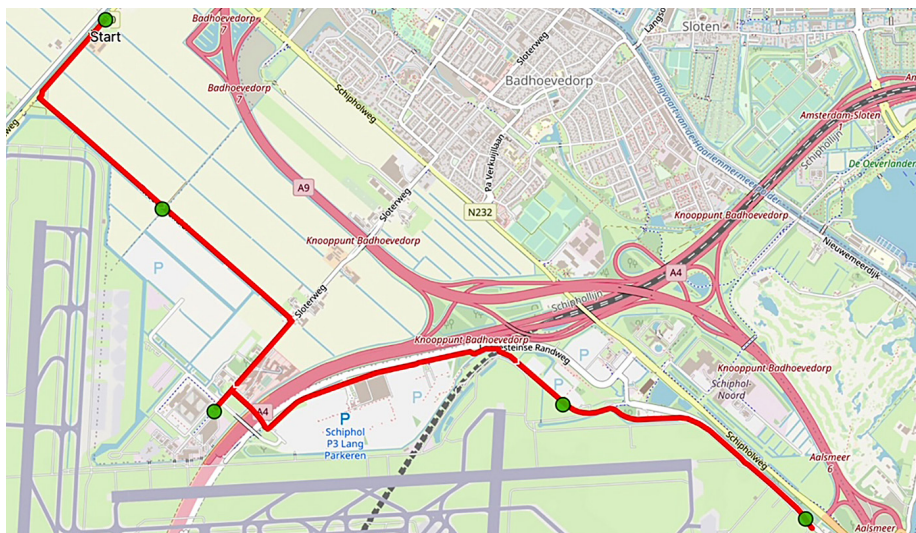
Een geschiedenis van mooie waarnemingen

Tycho is de eerste die de Veldleeuwerik hoort. Een zingend stipje in de lucht. Dan zien we ook een Grutto. Een paar Kieviten. Nog meer leeuweriken en Witte Kwikstaarten. We stappen af om de omgeving goed te bekijken. Bij een hek en een gebouwtje halverwege de weg met de grappige naam Tweedui-zend El, staan we stil. Dan zweeft een flink formaat roofvogel over. Zou dat een Ruigpootbuizerd zijn? Want die

zag je hier wel vaker. Een foto geeft uitsluitsel, vandaag is het de heel algemene Buizerd.

Enthousiast begint Will op te noemen wat hij hier voorheen allemaal voor moois zag. Boven de velden links het jagende Smelleken dus, dit valkje is hier in februari nog gezien. Deze kleinste roofvogel van Nederland trekt mee met de zangvogels; hij vliegt gewoon achter zijn eten aan. Op zijn menu staan piepers, vinken en leeuweriken. En rechts, in een bloemrijke kruidenweide zaten de Velduil, Klapekster en Kwartel. Dat stuk is nu helaas bouwrijp gemaakt, wat de kans klein maakt dat deze soorten hier in de toekomst nog te zien zullen zijn. Daarom zaten hier afgelopen jaar alleen nog kleinere soorten als Roodborsttapuit en Paapje.

Gelukkig is bij de velden links niets veranderd. Daar maak je nog steeds kans op allerlei bijzondere vogels. Will verhaalt over het groepje Morinelple-

vieren dat hij zag, in prachtkleed. Ook zijn hier de Roodpootvalk, en dwaalgasten als Griel en Woestijntapuit waargenomen. Zelfs een mogelijke Russische Stormmeeuw hield zich er een poosje op. We speuren met de telescoop alles af, maar vandaag hebben we niet dat geluk. Wel zijn al grote aantallen Kieviten aan het baltsen boven de velden. Hun buitelandse vlucht en zang stemt vrolijk. Hazen rennen als gekken rond en springen over de sloot, de Krakeenden op de kant schrikken ervan. Verder vliegen twee Waterpiepers over. Misschien moeten we later in het voorjaar nog eens terugkomen, als de trek meer op gang gekomen is. Aan het eind van Duizend El slaan we rechtsaf, de Sloterweg op.

Tegenover de Koningin Maximakazerne zien we nog een Torenvalk en Holenduif, en enkele Putters zingen ons toe vanuit een boomtop. Even eerder zagen we iets waar we stiekem op gehoopt hadden. Een paartje

Deze twee **Patrijzen** zaten goed verstopt

Patrijs, verscholen op een akker. Deze beschermde soort wordt op waarneming.nl vervaagd, ook hier melden we de precieze lokatie niet. Alleen deze waarneming al maakt onze fietstocht de moeite waard!

Rare ervaringen

Voordat we het tunneltje onder de snelweg nemen, staan we nog even stil op de hoek van de Zonnekruidweg. Deze plek was een paar geleden nog vogelrijk, vertelt Will. Nu staat er echter het gloednieuwe Justitieel Complex Schiphol, met een streng beveiligde

FOTO: TYCHO FOKKEMA

rechtbank en bijbehorende gevangenis. Hier vindt bijvoorbeeld het Marengo-proces plaats. Ik denk even een vogel te zien op de hoge muren die het complex omringen en stel mijn verrekijker erop scherp. Een Zwarte Roodstaart mischien? Tycho volgt met zijn camera. Het blijkt niets, dus we draaien om, gaan het tunneltje door en gaan het fietspad langs de Loevestijnse Randweg in noordwestelijke richting op.

Een auto draait achter ons aan ook het fietspad op. Raar, die mag hier toch helemaal niet komen? Het antwoord volgt meteen, want daar klinkt een bevel om te stoppen, met lichtsignalen en al. Politie, die zich afvraagt waarom wij met verrekijkers en een camera bij de gevangenis stonden te kijken. Na onze uitleg dat het vroeger zo'n vogelrijk gebied was en dat we dachten een vogel op de muur te zien, mogen we gelukkig doorfietsen.

De **Engelse Kwikstaart** kan hier in het voorjaar opduiken

Wat verderop worden we wéér gesommeerd te stoppen door mannen in uniform. Dit keer van de wegenbouw. We moeten afstappen en een man leidt ons langs een wals die de asfaltlaag nog perfecter glad maakt. De warme teerlucht kruipt in mijn neus. Wat een vreemde tocht is dit! Ook door het open industriële landschap waar verder bijna geen mens te zien is naast wat vliegtuigspotters. Het maakt het bezoek aan dit gebied tot een aparte belevenis.

Vogels tussen het grasfalt

We houden het fietspad aan dat dicht langs de Buitenveldertbaan loopt. Will wijst voortdurend op interessante plekken voor mooie soorten. Die heg daar, daaronder zat ooit een Patrijs. Net zoals in de ondergroei van dat bosje. En bij die heuveltjes voor de hamburgerketen kun je Tapuiten zien tijdens de trek. Daar is het misschien nog wat vroeg voor. Alhoewel, is dat geen Tapuit die daar bij die greppel zit? En ja hoor, het is zo! We zien onze eerste Tapuit van dit jaar! Prinsheerlijk hipt hij rond zodat we hem goed en lang kunnen zien. Even later rust hij uit bij de ingang van een konijnenhol. Zou hij overwegen om daar te gaan broeden? Toch in juni maar eens checken. Het zou prachtig zijn als er weer een Tapuit in ons werkgebied zou broeden, hoewel de kans daarop heel klein is.

Dat het grasfalt niet alleen maar saai raai gras is, blijkt een stukje verderop, vlak voor de terminal voor privé-jets. Daar waar het terrein wat oneffen is, zien we door het hek dat de lagere delen nat zijn. Daar krijgen andere plantensoorten de kans. Een Watersnip vliegt op als we er langs fietsen. En er

FOTO: WILLIAM PRICE

Langs de Kragertocht, die de 2000 EL kruist

zit er nog eentje, goed verstopt tussen de graspollen in een greppel, samen met wat Kieviten en Witte Kwikstaarten. Zo vanaf mei kun je hier ook Gele Kwikstaarten zien, en maak je zelfs kans op een Engelse Kwikstaart. Die laatste is weer zo'n bijzondere soort die op weinig andere plekken rondom Amsterdam te vinden is.

Extra's in het Schinkelbos

Aan het eind besluiten we om nog even een omweg te maken. We kunnen langs de Bosbaan terugfietsen, maar het Schinkelbos is ook vlakbij. Daar zijn weer andere soorten te verwachten en ik ben wel toe aan wat groen. En wat een mooi extraatje wordt het! Hoewel we, nu het broedseizoen begonnen is, alleen over het rechte pad middendoor kunnen, zien en horen we veel. Naast vele zingende Tjiftjafs, Roodborsten en Winterkoninkjes ook onze eerste Fitis van het jaar, twee Do-daars in broedkleed plus een Goudvink

tussen de takken van een meidoorn. En gelukkig ook de Blauwborst, daar hoopten we al op. We horen hem zingen en ontdekken zijn zangpost bovenin de bramen. Onze dag kan nu helemaal niet meer stuk.

Een route om te herhalen?

Eenmaal thuis denk ik na over onze lange fietstocht. Is dit gebied een ware aanrader? Ga ik het zelf nog een keer doen? Want het was een vreemde tocht, met hoogtepunten maar ook tegenvallers. Voor de echte natuurbeloving kun je bijvoorbeeld beter rechtstreeks naar het Schinkelbos fietsen. Toch had ik die andere stukken niet willen missen. Dus ik ga zeker terug. Om de Patrijs bijvoorbeeld nog eens te zoeken, en om te kijken of die Tapuit daadwerkelijk een broedkans waagt. En wie weet zie ik dan wel dwaalgasten tussen de kluiten. Want ja, uiteindelijk was het toch een prachtige dag daar onder de rook van Schiphol!

Botsende belangen

TEKST MARTIJN VOORVELT

De toekomst van de Diemerscheg: De politiek is aan zet. Dat was de titel van een symposium in Weesp op 24 mei. Bestuurders, ondernemers, gemeenteraadsleden en bezorgde bewoners gingen in gesprek over de toekomst van een belangrijk groengebied.

De Diemerscheg is een van de groene 'scheggen' van de unieke vingerstructuur van Amsterdam, een waardevol groen gebied tussen Amsterdam, Gooise Meren, Weesp en Diemen. De scheg biedt ruimte voor natuur, recreatie en klimaatadaptatie en vormt een belangrijke vestigingsvoorwaarde voor bedrijven. De laatste jaren staat ze enorm onder druk door verstedelijking en infrastructuur.

Wie is er eigenlijk verantwoordelijk voor de inrichting, de instandhouding en beheer? Dat is ingewikkeld. Zeker sinds het Rijk zich tijdens het kabinet Rutte I terugtrok van natuurbeheer, worden die zaken overgelaten aan de verschillende gemeenten, die dat samen met provincie en andere partijen – zoals Staatsbosbeheer, Vattenfall, andere bedrijven – moeten zien te rooien. Daarbij heeft iedereen verschillende belangen.

Hoe zorgen we ervoor dat de waarden van de Diemerscheg kunnen worden behouden en versterkt? Welke keuzes moeten we maken voor de komende bestuursperiode (2026-2030)?

Met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen organiseerde de Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland een symposium in het gemeentehuis van Weesp. Bestuurders, ondernemers,

De Diemerscheg verbindt Amsterdam, Diemen en de Vechtstreek

volksvertegenwoordigers, inhoudelijke experts, leden van belangenverenigingen en bewoners kwamen samen om deze vragen te verkennen. De opkomst was behoorlijk: met zo'n 75 aanwezigen zat het zaaltje vol.

Voor Vogelwerkgroep Amsterdam staat een gezond ecosysteem uiteraard voorop. Dat is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Zo zijn er meer woningen nodig. Naarmate de stad uitbreidt aan weerszijden van de scheg, en ook Weesp en Muiden groeien, wordt de druk van woningbouw, recreatie, energieopwekking en voedselvoorziening groter, en neemt de biodiversiteit gestaag af. De verbindingsweg A6-A9 is dwars door het gebied aangelegd, en nu Weesp bij de gemeente Amsterdam is ingelijfd, is de stadsuitbreiding van Weesp (Weespersluis) plotseling een Amsterdamse aangelegenheid geworden en groeit de kans dat er nóg meer woningbouw gerealiseerd gaat worden. TenneT onderzoekt locaties voor windturbines, er komen meer hoogspanningskabels en

enkele jaren geleden dreigde Vattenfall nog met de bouw van een grote biomassacentrale. Hoewel dat plan is afgeblazen, blijft de natuur voortdurend onder druk staan.

De eerste helft van het symposium bestond uit een aantal praatjes, die niet allemaal even nuttig waren. De visie van de Provincie Noord-Holland zou worden verwoord door de gedeputeerde Ruimtelijke Ontwikkeling, Economie, Havens en Recreatie, Esther Rommel. Behalve dat ze trots was op het intekenen van een van de negen scheggen kwamen we er niet echt achter wat die visie behelste. Jan Maas van bureau BoomLandscape pleitte voor herinrichting van de ruimte, naar Chinees voorbeeld, zodat de verschillende waarden (sociale, economische, productie, natuur) in evenwicht zijn. Duidelijk een schijn-evenwicht: de natuur is de grote verliezer.

Inzichtelijk en helder was de presentatie van econoom Mark Bode van de Rebel Groep, die in opdracht studies doet naar 'baten van groen in en om de stad'. De kosten van natuurontwikkeling zijn altijd wel duidelijk, maar wat het oplevert is niet zo makkelijk in een kosten-batenanalyse op te nemen. Bode pleitte ervoor meer nadruk te leggen op de langetermijnpbrengsten van natuur, zoals schone lucht, sociale verbinding en een waardestijging van vastgoed. Zaken waar weinig tot geen rekening mee wordt gehouden door projectontwikkelaars, maar die voor aandeelhouders heel interessant kunnen zijn.

Vervolgens legde Sijas Akkerman van de Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland ons een aantal stellingen voor, waarbij we konden stemmen. Dit leidde tot verwoede discussies. De aanwezig-

heid van mensen uit veel verschillende bestuurs- en bevolkingslagen maakte het nuttig en interessant. Een vertegenwoordiger van TenneT heeft heel andere ideeën dan een volkstuineigenaar, een gemeenteambtenaar heel andere dan dijkgraaf Joyce Sylvester. En wie denkt er aan de belangen van die Roerdomp, die op een van de utopische slides van econoom Mark Bode onbekommerd boven een parkachtig landschapje vloog?

Zo leidde de vraag of er nog meer grootschalige energieopwekking of infrastructuur moet komen tot interessante – en soms dubieuze – pleidooien. Zo zou de bouw van een energiebedrijf andere – natuuronvriendelijkere – projecten kunnen tegenhouden. Ook hoorde ik beweren dat de verbindingsweg A6-A9 goed voor de natuur is, omdat ze omringd wordt door groen en er verder niet gebouwd kan worden. Maar wat voor natuur is dat? Versnipperde stukjes bosaanplant, raagrass, een vijver. Een vorm van greenwashing, waar anderen dan weer doorheen prikten: blijf af van de natuur, er is al zo veel aangelegd, zet je windmolens maar ergens anders.

Ondanks de grote tegenstellingen raakten de gemoederen nooit oververhit, er werd best beschaafd en genuanceerd gediscussieerd. En uiteindelijk is iedereen het erover eens dat de Diemerscheg uiterst waardevol is en zo groen mogelijk moet blijven.

Ten slotte werd de nieuwe website diemerscheg.nl gelanceerd. Diverse raadsleden, onder meer van de Partij voor de Dieren en Groen Links-PvdA, waren aanwezig en noteerden verwoed. Ik ben benieuwd naar de verkiezingsprogramma's...

De Friese Waddenkust in kaart gebracht

TYCHO FOKKEMA

Ik ben ooit lid geworden van onze vogelwerkgroep omdat ik benieuwd was naar de vogels in en rond Amsterdam. Al snel kreeg ik daar een heleboel andere vogels bij cadeau. Strak georganiseerde excursies brachten ons Amsterdammers ver buiten de ring, naar andere landschappen. Vanaf het Ijsbaanpad verkenden we heuvelruggen, heidevelden en hoogveen. Een van de meest bijzondere plekken die ik zo leerde kennen, was de Friese Waddenkust.

Het boek is uitgegeven door Noordoek Natuur en kost in de winkel € 34,95

Velduilen en Fraters vlogen er rond alsof het de normaalste zaak van de wereld was. En een onuitwisbare indruk maakten de enorme aantallen steltlopers die ons buitendijks met het opkomende tij steeds dichterbij naderden. Tot ze zó dichtbij waren dat we naast liefhebbers ook ineens een serieuze verstorende factor waren. Snel maakten we ons uit de voeten.

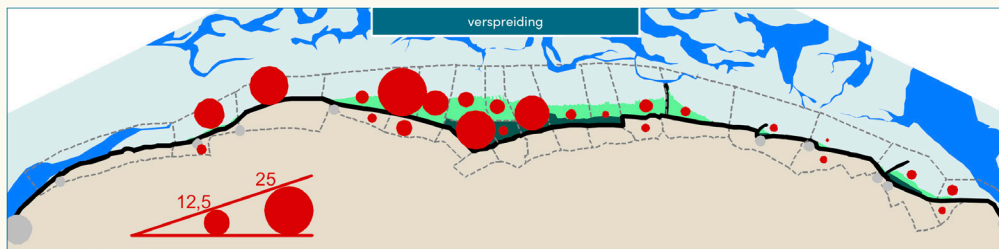
Vijftig jaar tellen aan de Friese Waddenkust

In het Amsterdamse maakte ik ook kennis met vogeltellingen. Belangrijk werk, want als je wil weten hoe het met vogels gaat, heb je nu eenmaal gegevens nodig. Ook dat weten ze in Friesland als geen ander. De Waddenzee is een uniek en kwetsbaar stuk Nederlandse natuur, en letterlijk van levensbelang voor honderden soorten. De vijftig jaar die aan de Friese Waddenkust geteld wordt, zijn nu prachtig verwoord en verbeeld in een nieuwe uitgave van Noordoek Natuur. Naast de uitgever heeft dit boek ook het kloe-

ke formaat en de vormgever met onze eigen Vogelatlas Amsterdam gemeen, wat het in de boekenkast een mooie metgezel maakt.

Afdammen en inpolderen

De jaren zestig van de vorige eeuw stonden in het teken van de maakbaarheid van Nederland en de bescherming ervan tegen de zee middels de Deltawet. Ook voor Friesland had dit gevolgen. De Lauwerszee werd afgesloten van de Waddenzee en er werd gestart met het op deltahoogte brengen van de zeedijk. Ook waren er vergevorderde plannen om Ameland via damverbindingen met het vasteland te verbinden. De impact daarvan op de natuur stuitte op groeiende weerstand, net als de tot dan heersende gewoonte om buitendijkse en voedselrijke kwelders in te dammen tot zomerpolders voor agrarisch gebruik. Dit alles leidde in 1965 tot de oprichting van de Waddenvereniging en in 1972 startte de Wadvogelwerkgroep met structurele vogeltellingen van het kustgebied.

De winterverspreiding van de **Frater** aan de Friese waddenkust

waar de trefkans op bepaalde soorten het grootst is. Erg handig als je een keer zonder excursieleider op pad bent. De kans daarop is groot, want van dit boek krijg je serieuze Waddendrang. Augustus en september zijn de beste maanden om overtiende steltlopers te bewonderen. Bekijk voor je bezoek een getijdentabel, ga als het even kan rond volle maan en pak het springtij mee. Veel mooier wordt het niet in Nederland.

Voorkom verstoring

Let er buitendijks goed op dat je afstand houdt, de vogels zijn er niet voor ons. Voor groepen vogels geeft Vogel-

bescherming Nederland in het boek richtlijnen om verstoring te voorkomen. Voor broedende paren is dat 50-100 meter. Voor groepen vogels, zoals overtiende steltlopers, wordt verzocht 300 meter afstand te houden.

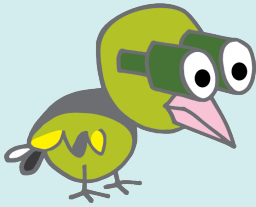
Een bijzonder naslagwerk

‘Vogels van de Friese Waddenkust’ is net als onze eigen vogelatlas een geslaagde combinatie van telresultaten, lokale soort- en populatiebeschrijvingen en landschappelijke informatie. De duiding van het unieke karakter van het gebied en de strijd voor het behoud daarvan, maken dat deze uitgave het provinciaal belang overstijgt.

FOTO: MEINO ZONDERVAN

Fraters zijn onopvallende vinkachtigen die zich graag ophouden in kwelders

Vogeltopo

*Belevenissen van een
beginnende vogelaar*

Tijdens mijn eerste zangvogelcursus kreeg ik een leuke opdracht: Teken uit je hoofd eens een mannetje huismus. Dat is zo'n doodgewone vogel, daarvan weet je vast wel hoe die eruit ziet. Nou, mooi niet. En dat was het hele punt. Je kent de soort, je herkent de vogel, maar van de precieze kleur of vorm van de losse onderdelen heb je geen idee. Beter kijken, was de les. Anders herken je nooit een ringmus. Eigenlijk is dat heel logisch. Als je een voor jou onbekende vogelsoort op naam wil brengen, heb je aanknopingspunten nodig. Je moet op zoek naar onderscheidende kenmerken die je kan onthouden en later op kan zoeken. Dus ontkom je niet aan een lesje elementaire vogeltopografie. Het verschil tussen kin en keel, oogstreep, teugel en baardstreep. Het lijkt misschien onzinnig, maar het helpt je wel een stille Veldleeuwerik en Boomleeuwerik uit elkaar te houden. Een uitdaging zijn de vleugels. Hoe vouwen die dingen eigenlijk in? Ik heb er even over gedaan voor ik dat écht begreep. Waar gaan de dekveren naartoe, waar blijven de handpennen en hoe zat het ook alweer met de tertials? Dat zijn elleboogpennen, lees ik op de binnenkaft van mijn ANWB vogelgids. Daar vinden ze vogeltopografie van de zangvogel zo belangrijk dat het boek ermee begint en ook weer mee eindigt. Waarmee vogeltopografie in wezen alle relevante vogelkennis omvat. Gelukkig verwijzen de pagina's ook naar de kartering van steltlopers en meeuwen in het

binnenwerk. Soortgroepen voor gevorderden. Zo valt er altijd iets te leren. Maar vogels laten zich niet zo snel vangen. Heb je je net grondig verdiept in de kenmerken van het zomerkleed, beginnen ze doodleuk te ruïen. Zie in de nazomer maar eens een mannetje wilde eend te vinden. Hij wisselt in een keer al zijn slagpennen, en is dus letterlijk een tijdje vleugellam. Daarom meet de woerd zich tijdelijk een schutkleur aan. In dit eclipskleed is hij alleen van het vrouwtje te onderscheiden aan zijn snavel, die geelgroen van kleur is. Die van mevrouw is bruiner, met een donkere en later oranje snavelpunt. Je moet het maar weten.

Heel veel soorten verliezen hun opvallende broedkleed, zodat je qua kenmerken opnieuw kan beginnen. Extra mooi om te zien zijn doortrekkers die nog in zomerstemming zijn, zoals de - dan daadwerkelijk zwarte - zwarte ruiter of de bont uitgedoste kempfaan. Wees er snel bij, want voor je het weet hullen ze zich weer in saaie grijs- en bruintinten. Naast de verkleurende ouders zit je in het najaar ook met juveniele vogels, die ook in hun kleed steeds volwassener worden. Ze hebben vaak wat weg van vrouwtjes, en de verschillen zijn subtiel. Goed kijken, kenmerken inprenten en zo mogelijk fotograferen is het devies. Of natekenen natuurlijk. Vroeger ging een vogelaar nooit zonder schetsblok op pad. En zie dan die huismus nog maar eens te vinden.

Groenling

Big Day 2025

TEKST: OTTO NIJENHUIS

Om 6:30 uur gaat de wekker, het is de Grote Dag! Ik kijk op mijn telefoon en het eerste dat ik zie is dat het andere team al 2,5 uur bezig is. Dus kan ik net zo goed nog even koffie zetten. Om 7:15 uur ben ik bij Emma en kan team Kuifdomp van start. En daar is de Stadsduif! Maar die telt niet. Gelukkig vliegt er een Houtduif achteraan en is de kop eraf. Horen = scoren, dus de Merel zingt zich als tweede de lijst op. Op naar het Die-merpark, waar we hopen op wat soorten die we vorig jaar misliepen. Braaf laten de Braamsluiper en de Grasmus zich zien én horen. Team Kuifdomp is aardig vol van zichzelf en loopt slechts 30 soorten achter op Team ALK (Adriaan, Leobard en Kees), we noemen ze De Alken. Vorig jaar vlogen Purperreiger en Zeearend ons om de oren bij de Vijfhoek, maar dit jaar zijn ze ons minder gunstig gezind. Gelukkig snort de Snor reuze gezellig en zit de Vijfhoekse Do-daars op z'n vaste stekkie. Bij het Landje van Geijssel treffen we onze concurrenten die ons, net als vorig jaar, enkele mooie soorten cadeau doen, waaronder een lifer: Temmincks strandloper! 100 meter verderop zit een paartje Paapjes op een hek in de zon, wat een beauties. Kees en Emma spotten gelijktijdig een Watersnip en het is tijd voor De Alken om aan de Big Eat te beginnen bij de Chinees. Wij eten op schoot en trekken richting de Kinsel waar een Zomertaling schittert in de zon, onze mooiste waarneming van de dag. Via de Munt, appeltaart in Holy-sloot en de Kinseldam, trekken we naar De Volgermeerpolder. We treffen een prachtig uitzicht, van de ondergaande zon op wuivend riet en er is echt geen

Team ALK, winnaars van onze Big Day 2025

enkele vogel te bekenen. Er is een korte twijfel, maar het is mooi geweest. We zijn moe en voldaan, met 93 tellende soorten, alweer een stuk meer dan vorig jaar. De Alken toepen met 113 soorten ruim over, gefeliciteerd! Door beide teams samen werden 119 soorten waargenomen. Unieke soorten voor team Kuifdomp waren Wulp, Witgat, Kleine Zilverreiger, Groene Specht, IJsvogel en Veldleeuwrik. Unieke soorten voor de Alken waren Morinelplevier, Bontbekplevier, Regenwulp, Zwartkopmeeuw, Grote Mantelmeeuw, Roerdomp, Purperreiger, Sperwer, Havik, Zeearend, Ransuil, Bosuil, Slechtvalk, Baardman, Staartmees, Bosrietzanger, Spotvogel, Grauwe Vliegenvanger, Blauwborst, Zwarte Roodstaart, Roodborsttapuit, Appelvink, Goudvink, Groenling, Kneu, Putter en Rietgors. Op naar volgend jaar, waarin we De Alken dichter op de hielen hopen te zitten. Maar vooral hopen wij op meer teams! Met ons aanzienlijke ledental moeten er toch meer mensen op de been te krijgen zijn? Ik zet in op minstens 5 teams voor volgend jaar, maar stiekem hoop ik er op 10. Doe jezelf een heerlijke dag vogelen cadeau en dan trakteert team Kuifdomp wel op een paar mooie tips, beloofd.

Bioblitzen op het Marineterrein

TEKST: INEZ 'T HART

Nog in het donker fiets ik, begeleid door de zang van Merels en Roodborstjes, door de stad. Lekker windstil, harde banden, dus in veertig minuten beland ik bij gebouw 001: het verzamelpunt. Lena, kwartiermaker van het Marineterrein en Rico van Pakhuis de Zwijger zijn er ook al. We zijn met vier gidsen van de Vogelwerkgroep Amsterdam en verdelen het terrein onderling. Ieder gaan we met een groepje deelnemers op pad.

Samen uit vogelen

De circa dertig deelnemers druppelen tegen zeven uur binnen; echt leuk dat er zoveel mensen bereid zijn vroeg hun bed uit te komen. Leuk volk. Veel dertigers, waarvan sommigen met kind. Het doel is om alle vogels die we het komende uur aantreffen te melden op waarneming.nl.

Een reeks inventarisaties

Het Marineterrein wil dit jaar de flora en fauna inventariseren en een ecologisch ontwerp voor het terrein maken. Dit jaar volgen er nog een aantal 'bioblitzen'. Zo wordt er 29 augustus 's avonds gespeurd naar vleermuizen en nachtvinders, en staat 1 oktober het bodemleven centraal. Je vindt ze op de website van Pakhuis de Zwijger.

Leuke 'gewone' soorten

Na een voorstelrondje in de kleine groepjes gaan we van start: meteen al een Heggenmus te pakken die voor het gebouw in een boompje zit te zingen. Langzaam, zoals vogelaars dat gewoon zijn, lopen we met gespitste oren over het terrein. Merels, gaaien, eksters, houtduiven, een overvliegende Zilvermeeuw? nee die telt niet mee. Ook de Boomkruipers zingen uit volle borst

In het water zwommen vooral Meerkoeten en Futen

Moeder Merel op jacht

De Boomkruipers zongen om het hardst. Deze nestelde in het gebouw

en laten zich goed zien. Dan worden we verrast door twee Puttertjes die in de vruchtjes van een Plataan zitten te pikken. Leuke waarneming! En een onverwachte Scholekster die uit de verdroogde aarde een worm probeert te peuren. Zou die hier op het dak broeden?

Verbeterpunten

Wat ons opvalt is dat er wel groene open stukken zijn met hier en daar al wat vrolijk bloeiende lage planten en vrij veel bomen, maar dat juist de middenlaag, het struweel, ontbreekt. Ook een paar poelen, en nestkasten

voor Huismussen en of Gierzwaluwen zouden misschien een aanvulling zijn. Na het uurtje inventariseren vertrekken we met z'n allen richting Pakhuis de Zwijger waar we onder het genot van een koffie met een overheerlijk croissantje de waarnemingen op groot scherm doornemen. Tycho geeft nog een flitsblitscursus vogels en hun zang herkennen, waarna we huiswaarts gaan. Leuke ochtend!

Met dank aan Christien Schilder, Inez 't Hart, Piet van der Werf en Tycho Fokkema voor het begeleiden. Foto's: Walden Studio/Laurens van der Wal

Haviken rond Amsterdam in 2025

TEKST:FONS BONGERS EN LIDY ZEINSTR

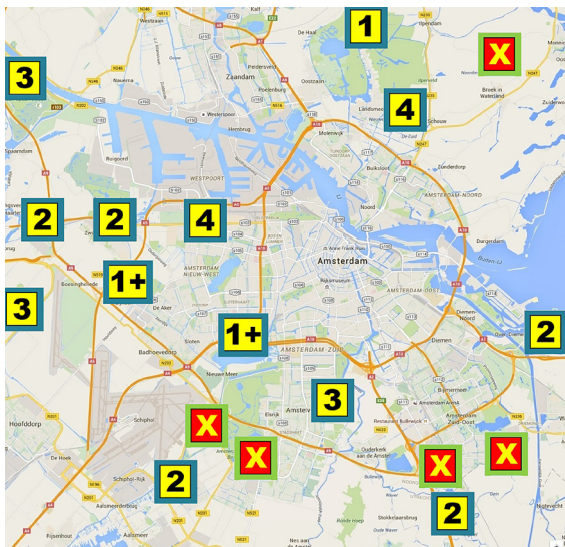

De mastcamera fotografeerde twee jonge **havikdames**. Op het menu: Grote Bonte Specht

Het lijkt erop dat de Haviken in de leefgebieden rond Amsterdam een flink herstel doormaken. Lagen de aantallen bezette territoria in de afgelopen jaren rond gemiddeld 25, in 2023 was er een dieptepunt op 18. Maar wat nog meer indruk maakte was het fors teruggelopen broedsucces. In 2023 en 2024 werden diverse nestplaatsen tijdens het broedseizoen verlaten. Ook als er een legsel of zelfs jongen op de nesten aanwezig waren. Ook al is er geen hard bewijs: dit was hoogstwaarschijnlijk te wijten aan het hoogpathogene vogelgriepvirus dat heerste. Ook onder Slechtvalken heeft dit in 2022 en 2023 tot een grote sterfte geleid. Vogels etende roofvogels als Haviken en Slechtvalken komen bovengemiddeld met het virus in contact doordat zij makkelijk zieke, verzwakte

vogels als prooi pakken.

Al vroeg in het broedseizoen 2025 leek het erop dat er sprake was van herstel bij de Haviken. Enkele al langer geleden verlaten broedplaatsen werden weer ingenomen en er werden legsels geproduceerd. In de meeste gevallen verschenen jongen op de nesten. Begin juni 2025 staat de teller al op 30 jongen, en het seizoen is nog gaande. Slechts vijf bezette territoria resulteerden in mislukte broedgevallen. Als voorbeeld noem ik de Gaasperzoom in Amsterdam Zuidoost waar een legsel van 3 eieren in de broedtijd werd verlaten, op slechts 140 meter afstand van rijtjeshuizen. De 2e jaars vrouw laat zich daar nog wel wekelijks zien, maar van de man is al meerdere weken geen waarneming bekend. Mogelijk is hij gestorven als gevolg van een ongeval of ziekte.

Broedlocaties met aantallen jongen begin juni 2025

FOTO: ROBERT HEEMSKERK

De ronde brede vleugels maken de **Havik** een wendbare jager

In 2024 en 2025 werden we als havikspeurders verrast door zo maar succesvolle broedgevallen op locaties die niet eerder door Haviken als territorium werden bezet. Het betreft hier het centrum van Abcoude en de Middenpolder bij Amstelveen. Op die locaties brengen de Haviken respectievelijk 2 en 3 jongen groot. Beide broedplaatsen zijn vanaf openbare paden goed zichtbaar. Ik hoop dat u zich terughoudend gedraagt en elke verstoring vermindert. Het havikonderzoek concentreert zich niet alleen maar op de voortplanting. Het voedsel, naar aard en aandelen van de prooidieren, levert veel inzichten op. Zoals Vogelatlas Amsterdam al toonde: er is voedsel in overvloed. Zwarte kraai, Kauw, Ekster, Halsbandparkiet, Houtduif, Turkse Turtel en Wilde Eend vormen een groot deel van het voedsel. Stadsduiven in allerlei soorten en kleuren vormen ook een

aantrekkelijke prooi. Dat Stadsduiven zich ook in het buitengebied onder bruggen weten voort te planten hebben onze Haviken ook ontdekt. Het hele voedselpalet wordt benut. Dit valt ook te zien op de foto die in het kader van het Sovon-nestkaartenproject met een mastcamera werd gemaakt op de Diemervijfhoek. Voor de twee promptte jonge havikdames ligt een verse Grote Bonte Specht.

Op bijgaand kaartje is het resultaat van het broedseizoen tot begin juni weergegeven. De aantallen betreffen aantallen jongen op de broedlocaties. De kruisen staan voor bezette territoria waar om wat voor reden dan ook sprake is van een mislukt broedseizoen in 2025. In twee gevallen zijn er Nijlganzen bij die mislukking betrokken, in een ander geval was er mogelijk sprake van nestpredatie door boommarters. Ook leuk!

TEKST: LOEKA JONGEJANS EN PIET VAN DER WERF

Hoe doen vogels het in en rond Europese steden? En hoe kunnen we ze beter beschermen? Op zoek naar antwoorden op deze vragen organiseert de Vogelwerkgroep Amsterdam een internationaal stadsvogelsymposium. Met sprekers uit Amsterdam, Londen, Lissabon, Kopenhagen en Bayreuth verkennen we donderdagavond 25 september in Pakhuis de Zwijger hoe we de bescherming van vogels in een stedelijke omgeving kunnen versterken. De voertaal is Engels.

FOTO: EWOUT HUIBERS

Meeuwen zoeken steeds vaker de stad op

Gelijkwaardige stadsbewoners

Centraal in het programma staat de wisselwerking tussen vogels en mensen als gelijkwaardige bewoners van de stad. Vanuit dit perspectief onderzoeken we drie grote thema's. Ten eerste zullen we kijken wat de effecten zijn van het stedelijk leven op vogelpopulaties en hoe vogels bijdragen aan het functioneren van de stedelijke leefomgeving. Hierbij komen enerzijds de ecologische waarden van vogels, hun rol in natuurbeleving en welzijn, en hun bijdrage aan sociale cohesie aan bod. Ook wordt stilgestaan bij conflicten en overlast die vogels in bepaalde contexten kunnen veroorzaken en kijken we naar de invloed van exotische

soorten in stedelijke ecosystemen. Anderzijds kijken we naar hoe het stedelijk beleid, ruimtelijke ordening, klimaatverandering, lichtvervuiling en habitatfragmentatie het gedrag en de overlevingskansen van stadsvogels beïnvloeden.

Ecologische en ruimtelijke vraagstukken

Ten tweede bestuderen we gedeelde ecologische en ruimtelijke vraagstukken die veel Europese steden met elkaar verbinden. Zo liggen Amsterdam, Londen, Lissabon en Kopenhagen in rivierdelta's of nabij de kust, wat ze tot belangrijke knooppunten maakt op internationale vogeltrekroutes. Tege-

FOTO: EWOUT HUIBERS

De Meerkoet is misschien wel de Amsterdamse grachtensoort

lijktijd brengt de aanwezigheid van grootschalige infrastructuur – zoals luchthavens, hoogbouw en intensieve bebouwing – specifieke risico's met zich mee voor de (nachtelijke) migratie: lichtvervuiling, glasbotsingen en het verlies van leefgebieden.

Burgerparticipatie

Ten slotte bespreken we burgerparticipatie door onder andere monitoring, burgerinitiatieven en bescherming. Aan de orde komen actuele ontwikkelingen op het gebied van stadsbrede biodiversiteitsmonitoring, citizen science en samenwerking tussen en met overheden, onderzoeksinstellingen en lokale gemeenschappen. Ook wordt gekeken naar hoe steden natuurinclusief ontwerp kunnen integreren in architectuur en stedelijke ontwikkeling, en hoe dit bijdraagt aan bredere conservatiedoelen voor vogelsoorten in ste-

delijke gebieden. Door het uitwisselen van data, methoden en beleidsinstrumenten hopen we gezamenlijke vooruitgang te boeken in het beschermen van stadsvogels in een veranderende stedelijke context.

Zet 25 september in je agenda!

Het symposium wordt gehouden in het Engels en richt zich op professionals met een achtergrond in stedelijke ecologie, natuurbeheer, ruimtelijke planning, beleidsontwikkeling of participatief onderzoek. Uiteraard zijn de leden van de Vogelwerkgroep van harte welkom! Het volledige programma wordt binnenkort bekendgemaakt en verdere informatie over locatie, registratie en inhoudelijke invulling volgt in de komende weken via de website van de Vogelwerkgroep Amsterdam, Pakhuis de Zwijger en Vogelbescherming Nederland.

Waarnemingen januari-maart 2025

ELLEN DE BRUIN

Het hoogtepunt van dit kwartaal was waarschijnlijk toch wel de Humes Bladkoning, mede door de twitchbaarheid van de vogel. Daarnaast stal een clubje Sneeuwgorzen in Waterland de show en bleef de Roodhalsfuut lekker lang plakken op IJburg. Andere leuke soorten waren slechts aan een enkeling besteed, zoals Rotgans, Kleine Topper, Kleine Burgemeester en een vroege Beflijster.

Man of vrouw?

Regelmatig staat er bij waarnemingen van zingende vogels “man” aangevinkt. Echter, als je een vogel hoort zingen is dat niet per se altijd een man. Recent onderzoek toont aan dat bij een behoorlijk aantal soorten zangvogels de vrouwtjes wel degelijk zingen, vaak wat minder luid of een iets andere melodie. Al langer is bekend dat dit geldt voor de Roodborst, maar ook van (o.a.) deze soorten kan het vrouwtje zingen: Nachtegaal, Blauwborst, Wielewaal, Rietzanger, Bosrietzanger, Kleine Karekiet, Veldleeuwerik, Putter, Kneu, Vink en Groenling. Bij spechten kan ook de vrouw de baltsroep ten gehore brengen, en misschien ook wel de rof-

De Humes' Bladkoning bij de Ouderkerkerplas

FOTO: ROELY BOS

fel? Het is dus goed om je te realiseren dat een zingende vogel ook wel eens een vrouwtje zou kunnen zijn. Alleen als je de vogel ziet, en het geslacht is op uiterlijk te herkennen, kan je met zekerheid het geslacht vermelden in de waarneming. Zoek op internet eens naar Vogelzang-nader-bekeken.pdf of kijk op <http://femalebirdsong.org>.

Hoe vollediger, hoe beter

Zorg dat je je waarnemingen van het volgende kwartaal tijdig hebt opgevoerd op waarneming.nl. Voeg bij interessante waarnemingen zoveel mogelijk informatie toe in de daarvoor

Blijf kritisch bij Merlin en Obsidentify

Veel waarnemers gebruiken inmiddels automatische herkenningsoftware als Obsidentify (foto's) en Merlin (geluiden) om een soort op naam te brengen. Prima om een idee te krijgen, maar blijf kritisch. Baseer je op de waargenomen kenmerken; de software zit er wel eens naast. En zonder te belerend te willen zijn, het kan heel leerzaam zijn zelf iets uit te zoeken, in een boek, of op internet.

bedoelde schermvelden, zoals aantal, geslacht, kleed, gedrag en telmethode; een kleine moeite maar een waardevolle aanvulling. Voeg bij (regionale) zeldzaamheden bij voorkeur een foto, film- of een geluidsfragment of een duidelijke beschrijving van de kenmerken toe.

WATERVOGELS

Zeker 9 **Kleine Zwanen** zijn aanwezig iets ten noorden van Marken op 2, 3 en 4/1 (1^e wrn. LIJ). Technisch gezien valt het water rondom Marken buiten het werkg gebied van de VWGA. Op 4/1 vliegen er 2 naar zuid over de Poppendamweeren (JH). Op 3, 4 en 5/2 zijn er maximaal 5 aanwezig in de Bovenkerkerpolder (1^e wrn. Kees Jonker); lastig te vinden door de mistige omstandigheden. Op 21/2 vliegen er 3 over Weesp (Onno Wildschut). Voorheen kon de Kleine Zwaan alleen opgevoerd worden als ondersoort *bewickii*, zonder was niet mogelijk. Tegenwoordig kan dat wel. In de app komt deze in de lijst als je bij instellingen de soortgroepen opnieuw download - met wifi. **Wilde Zwanen** worden zoals ieder jaar gezien in de Aetsveldsche Polder. Een adulte vogel is aanwezig op 2/1 (EdB, RvD). In de periode 25-28/1 zijn er minimaal 6 vogels aanwezig, soms 6 adult, soms 4 adult met 2 2kj vogels

(1^e wrn. Gert Lagerweij), op 25/2 vliegen er 3 naar noord (EdB). Ook vliegen er 3 over Schiphol op 13/1 (RV). In de periode 17/1-23/3 wordt er 1 gezien in het Geuzenbos (1^e wrn. Bart Kooij).

Op 18/1 vliegt er 1 boven Randwijck, A'veen; "bizar, vloog laag over vanwege de mist net boven de huizen. Zeer duidelijke waarneming maar zeer onverwachts op deze plek" ("Lars van H"). Op 9/2 vliegen er maar liefst 15 naar noord over de Bloemendalergouw (FV).

Op 2/1 vliegen 2 **Rotganzen** in zuidoostelijke richting over IJburg (EH). Aan de Poppendamweeren foerageert in de ochtend van 10/3 1 adulte **Roodhalsgans** (1^e wrn. AD). In de middag wordt er 1 zonder leeftijd gemeld in Polder IJdoorn; aan de foto te zien ook een adulte vogel (Klaas Kornelis de Boer). Op 11/3 wordt 1 adult gezien aan de Bloemendalergouw; "vloog al snel op met grote groep rille Brandganzen, waarvan een deel weer neerstreek in het onoverzichtelijke pitrusgebied ten oosten van de Bloemendalergouw en een ander deel wegvloog in zuidwestelijke richting. Niet meer teruggevonden" (EdB). Het hoogste aantal **Kleine Rietgans** is slechts 13, vliegend naar zuid over IJburg op 30/1 (EH). Hoogste aantallen van **Toendrarietgans** zijn 67 vliegend in zuidwestelijke richting over de Aets-

Voer jij ook je waarnemingen in?

Zorg dat je je waarnemingen van het volgende kwartaal tijdig hebt opgevoerd op waarneming.nl. Voeg bij interessante waarnemingen zoveel mogelijk informatie toe in de daarvoor bedoelde schermvelden, zoals aantal, geslacht, kleed, gedrag en telmethode; een kleine moeite maar een waardevolle aanvulling. Lever bij (regionale) zeldzaamheden een foto, film- of een geluidsfragment of een duidelijke beschrijving van de kenmerken.

veldsche Polder op 2/1 (EdB) en 71 naar zuid over Bankras op 7/1 (Fred Hout). Het hoogste aantal **Brilduikers** is 62 op de Gouwzee op 13/2 (DvdH). Hoge aantallen in de zaagbekfamilie: **Nonnetje** 120 op de Gouwzee op 11/1 (BdL), **Grote Zaagbek** 54 op de Kinseldam op 9/2 (DvdH), **Middelste Zaagbek** 55 op de Gouwzee op 13/2 (DvdH).

Op 2, 7 en 12/3 zwemt 1 adulte vrouw **hybride Witoogeend x Krooneend** rond op het Steigereiland (LIJ, EH). Het hoogste aantal van **Krooneend** is 91 op 13/3 bij het Steigereiland, IJburg (EH). Hoogste aantal **Toppers** schommelt tussen de 100-400 op 9 en 12/3 bij Marken (EdB, RvD, FA). Op 10/3 wordt 1 mannetje **Kleine Topper** gezien op de Gouwzee; “in eerste instantie op grote afstand (800 meter) opgepikt, maar toen zwom de vogel gelukkig in rap tempo mijn kant op, waarna hij ging poetsen (300 meter). Formaat fractie kleiner dan kuifjes, kippenborstje en smalle wangetjes. Hoog kopprofiel met aanzet tot kuifje op achterhoofd, klein en licht snaveltje met geïsoleerde zwarte nagel. Geel oog. Paarsgroene glans op kop. Vrij grove marmering op rug. Flanken leken schoon, dus volledig zomerkleed vogel of fijne marmering door afstand en zonlicht niet waarneembaar. Alleen witte aanzet van de armpennen, aanzet van handpennen volledig grijs en scherp contrasterend met arm” (AD). De waarneming is ingediend bij de CDNA. De eerste **Zomertaling** wordt gemeld op 18/3 op Marken; het betreft een mannetje (Dirk Dijkstra). De soort wordt verder vooral gemeld vanaf het Landje van Geijsel.

Op 23/3 vliegen 4 **Flamingo's** in zuidoostelijke richting over IJburg; “vlogen eerst richting Diemer centrale, vandaar terug gebogen richting Vijfhoek/Baai van Ballast. Misschien daar geland. Ze leken te dalen” (EH). De vogels worden ook gezien om 7:14 vliegend naar oost over de Vijfhoek; “niet helemaal zeker van Europese

FOTO: LILIANE KIEFT

Een paartje **Zomertaling** in de Volgermeerpolder

Flamingo" (FV, GvD). De meeste flamingo's die we hier zien zijn afkomstig uit het Zwillbrocker Venn, een natuurgebied net over de Duitse grens, vaak te herkennen aan pootringen met een code beginnend met 'ZV'. Er verblijven ook Chileense Flamingo's en de twee soorten hybridiseren. Dat maakt soortherkenning lastig. In de periode 5/1-19/2 foerageert 1 winterkleed **Roodhalsfuut** op IJburg (1e wrn EH, PvdW, Rob Baars); "ving de ene grondel na de andere". De vogel was vorig kwartaal ook al aanwezig. Op 16/2 en in de korte periode 27/2-2/3 zwemt 1 **Kuif-duiker** in de Baai van Ballast (1e wrn. MdV, LIJ). Op 6 en 7/3 is er ook 1 te zien op IJburg (1e wrn. EH). In de periode 2-16/1 zijn er maximaal 3 **Geoorde Futen** in winterkleed bij de Pieren van Muiden (1e wrn. EdB, RvD). Op 11/1 wordt er 1 gezien vanaf de 3e hoek van de Vijfhoek ("SW", "Folko", "Patrick"). Op IJburg zijn er maximaal 2 in de periode 20/1-6/3 (1e wrn. MdV).

De **Roerdomp** wordt in veel gebieden waargenomen: De Hoge Dijk, Amstelpark, Brettenzone, De Kluut bij Halfweg, Osdorper Binnenpolder-Zuid, Geuzenbos, Lutkemeerpolder, Ilperveld, Varkensland (2 ex.), Volgermeerpolder, Vijfhoek, Baai van Ballast (en omgeving), Waterlandtak, en Botshol. **Kwakken** - buiten Artis om - worden gedurende het gehele kwartaal gezien in het Oosterpark; hoogste aantal hier is 4 op 1/1 (FvG). Overige waarnemingen betreffen allen adulte vogels: op 1/2 vliegt er 1 over de Baai van Ballast; "streek neer aan de oostzijde van de Baai"

FOTO: JIM HOOG

Kwak in het Oosterpark

(Chris Goosen), op 2/2 zit er 1 in het Flevopark (1e wrn. Truus van Gog), op 19 en 20/2 is er 1 te zien in Westerpark (Corinne Bolink, Wim van der Schot) en op 06/03 wordt er 1 in de Middelpolder gezien; “kwam vanuit noord aanvliegen, landde in het weiland en ging vervolgens in de slootkant foerageren” (AG). Op 5, 6 en 7/1 foerageert 1 **Koereiger** tussen koeien in de Bloemendalerpolder (1e wrn. Steven Wytema). Op 2/3 wordt een subadulte vogel gemeld in Polder de Rondehoep (Ruud Kampf). Op 4/3 vliegt er 1 in noordoostelijke richting over Weesp (RB). De eerste **Purperreiger** van dit jaar vliegt op in het Diemerpark op 28/3 (Tobias Woldendorp). Een dag later wordt er 1 gemeld aan de Koenenkade (Bastiaan van Ede). Al op 1/1 wordt de eerste **Kleine Zilverreiger** gezien, bij de Kruithoorn (LIJ). De periode erna wordt de soort daar weer gezien, alsook in de nabije omgeving: Baai van Ballast, Vijfhoek en Waterlandtak. In laatstgenoemd gebied foerageren er max. 3 in de periode 2/1-29/3 (1e wrn. Ronald Hofmeester). In de Bloemendalerpolder wordt de soort sporadisch gezien, op 10 en 21/2 (Jochem Buurman) en op 23 en 25/3 (EdB, RvD, AS). Op 11/1 vliegt er 1 naar zuid over het Kinselmeer (EH). Op 11/1 foerageren er max. 3 in het nog afgesloten gebied van IJburg-2 (EdB, RvD). Op 12/1 vliegt er 1 naar zuid over het Steigereiland (EH). Op 13 en 16/1, en op 18/2 wordt er 1 gezien ten westen van Schiphol (RV, ED, Marco Leloux).

ROOFVOGELS & UILEN

Van **Blauwe Kiekendief** zijn er maar liefst 157 waarnemingen; te veel om op te noemen. De meeste meldingen komen uit Waterland, Schiphol en het Landje van Geijssel. Gedurende het gehele kwartaal wederom veel waarnemingen van **Zeearend**. In de omgeving van de Vijfhoek en Baai van Ballast betreft het meestal 2 adulte vogels, maar hier worden ook wel 2kj vogels gemeld; mogelijk het jong van vorig jaar? Ook zijn er meerdere meldingen uit andere gebieden in de regio, te veel op hier op te noemen.

Op 29/1 vliegt 1 vroege **Rode Wouw** naar noord over het Landje van Geijssel (Dorothee Marburger). Op 18/03 jaagt er 1 langs de Uitdammerdijk (Lindy Schneider, Donny Pruijs). Zo’n 3 kwartier later vliegt er 1 over de Nieuwe Gouw; “kwam rustig aanvliegen en leek te willen gaan cirkelen. Werd helaas verjaagd door Roek. Vloog vervolgens richting Durgerdam” (JH). Op 23/3 vliegt er nog 1 over de Uitdammer Die (Marianne Slot). De laatste van dit kwartaal vliegt in noordwestelijke richting over Elsrijk, A’veen (AD).

In de omgeving van Schiphol pleistert 1 vrouwtje **Smelleken** in de periode 10/1-13/3 (1e wrn. CW). Andere plekken waar de soort wordt gezien zijn de Aetsveldsche Polder, Brettenzone, De Hoge Dijk, Landje van Geijssel en Waterland.

Keurkruiken worden op diverse plekken waargenomen, zoals op 16/2 langs de Trekvaart Haarlem-Amsterdam; “vloog voor auto langs en landde op een parkeerbord” (Daan de Boer). In Zuidoost 1 op 25/02; “kwam aanvliegen, zat even op tuinhok en daarna door” (A. Feenstra). In de Watergraafsmere staat de roep op een geluidsrecorder op 17/1; “leuke uitgerekte, ietwat golvende roep”, alsook op 1/2 en 25/3 (GvD). Op Knooppunt De Hoek wordt tweemaal een verkeersslachtoffer gemeld op 14/1 en 11/3; bermen van snelwegen zijn goede plekken voor muizen... Van **Steenuil** zijn er slechts 2 waarnemingen, beide onder embargo.

Een **Velduil** op 29 maart in de Afrikahaven

Ransuilen worden o.a. gemeld in resp. Zuidoost, bij de Nesciobrug en op een aantal plekken in Waterland. Meldingen van **Bosuil** zijn er vooral uit het Amsterdamse Bos, Bankras, Vondelpark, Flevopark en Watergraafsmeer. Op 13/2 wordt 1 **Velduil** gemeld op Schiphol ("Jamie B"). Op 29/3 jaagt er 1 in de Afrikahaven (R. Lutterlof).

STELTLOPERS

De eerste 5 **Kluten** van dit jaar zitten op 3/1 op de Kinseldam (AS, Will Schep), tevens de enige januari-waarneming. Een hoog aantal is aanwezig op 25/3 in Polder IJdoorn: 120 vogels; dit is ruim tweemaal zoveel als vorig jaar in deze tijd (DvdH). Op 23/3 is er 1 **Regenwulp** in de Kinsel; "invallend daarna angstig t.p., maar vrij snel door" (KW). Op 27/3 wordt er 1 gefotografeerd aan de Bloemendalergouw ("Rose"). De eerste waarneming van (IJslandse) **Grutto** is op 26/1 op het Landje van Geijssel, 3 dagen later dan vorig jaar (Willem van Weperen). Hoog aantal hier is een schatting van 2.000 vogels op 2/3 (JHa e.a.). Op 22/3 vliegen 2 **Rosse Grutto's** over het Diemerpark (FvG).

Op 20 en 21/1 wordt in de nacht het geluid opgenomen van een **Zilverplevier** over de Vijfhoek "landelijk de eerste nachtelijk opgenomen Zilverplevier dit jaar" (MB). Op 2/2 bivakkeert er 1 in een groep van ca. 300 Goudplevieren in de Blijkmeerpolder (DvdH, Zainal Haberham). Op Marken zowel het hoogste aantal van **Bontbekplevier**: 12 op 8/3 (Arie Dorsman), als van **Bonte Strandloper**: 14 op 8/3 (MdV). Op 26/3 zit er 1 **Kanoet** in het Ilperveld; "kleiner dan Kempphaan, wel met geschubd verenpatroon en duidelijke lichte oogstreep tussen de Grutto's" (Jip Binsbergen). Hoogste aantal **Kempphaan** is 21 op 5/3 op het Landje van Geijssel (JW). In de periode 7-9/3 foerageert 1 **Temmincks Strandloper** op Marken (1e wrn. LIJ). Het betreft de vroegste Temmincks ooit in de regio.

Grutto aan de Poppedammergouw

Kemphaan in de Nes, Waterland

De eerste **Oeverloper** van het jaar wordt gemeld op 25/3 in de Baai van Ballast (ED) ; relatief laat in het jaar. Op 26/3 staan er 3 op een geluidsrecorder op de Vijfhoek; “pip-pip-pip-roepen, geuit in groepsverband” (MB). Het hoogste aantal **Witgat** is 5 in de Holendrecht- en Bullewijkerpolder op 31/1 (EV).

Vanaf 30/1 wordt gedurende het kwartaal regelmatig **Zwarte Ruiter** waargenomen op het Landje van Geijssel, soms zijn het er 2 (1e wrn. LH). Er zijn geen meldingen van deze soort op andere locaties. In de Watergraafmeer wordt op 26/2 om 6:11 de roep van een **Groenpootruiter** opgenomen; “goeie soort voor hier in deze tijd van het jaar” (GvD). Op 16/03 is er 1 op Marken “tussen Tureluurs, luid roepend” (BdL). **Bokjes** worden met foto gemeld in de Lutkemeerpolder op 17/1, 3/2 en 20/2; “opgestoten door Blauwe Kiek met een hoop Watersnippen” (RR, JvB). En op Schiphol op 9, 19 en 20/2; “opgeschrokken en verder op in het slootje weer geland” (CW, JW). Andere plekken waar ze worden gemeld zijn o.a. Polder IJdoorn op 29/01; “op een paar meter afstand invallend recht voor het scherm. Brede streping over de rug en ‘korte’ snavel. Ook kort bikkend!” (KW), Polder De Nieuwe Bullewijk op 17/02; “grootte en snavellengte leken duidelijk deze soort. Licht zigzaggende vlucht zonder de snelheid van een Watersnip. Vloog tamelijk recht door...” (JHa), Baai van Ballast 28/02; “invallend! Onverwachts! Klein snipje, directe vlucht, ‘korte’ snavel” (KW).

MEEUWEN & STERNS

In de korte periode 29-31/3 foerageert 1 adult winterkleed **Dwergmeeuw** bij Schiphol (1e wrn. RR). De eerste **Zwartkopmeeuw** wordt gezien op 27/1, roepend “tussen de Kokmeeuwen boven het Rijksmuseum” (Justin Jansen); het is de enige

januari-waarneming. De eerstvolgende verschijnen pas 21/2 in de Aetsveldsche Polder, een adult en een 3kj; “even t.p. op pas uitgereden mest, vlogen al snel weer door richting NO” (EdB). Hoogste aantal deze periode is 50 vliegend naar noord over de Lutkemeerpolder op 10/03 (David van der Meer).

Een onvolwassen **Kleine Burgemeester** vliegt op 23/3 over de Vijfhoek in noordoostelijke richting; “meeuwen kwamen vandaag geregeld lastig aan qua licht. In een groep uit ZZW naderende Kleine Mantelmeeuwen van een stuk of acht, die recht over ons heen naar NNO vloog, zag ik aan de zijkant een Kleine Burgemeester: slanke vogel, spanwijdte gelijk aan kleine mantels, geheel witte

handpennen, armpennen waren een fractie donkerder getint, staart niet in detail bekeken maar in elk geval licht en geen duidelijke eindband, snavel niet kunnen beoordelen, maar Grote Burgemeester uit te sluiten op grond van grootte. De determinatie was direct duidelijk en ik kon in de consternatie Frank Visbeen uitleggen waar in de groep de vogel vloog. Die dreef boven de Vijfhoek een beetje af van de groep kleine mantels en Frank zag de lichte/witte slagpennen eveneens. De leeftijd laat ik even in het midden: 2e of 3e kj” (GvD, FV).

Dwergmeeuw, Schiphol Airport

FOTO: SEBASTIAAN DE KLERK

HOENDERS, SPECHTEN & VARIA

Bij Schiphol worden op 11/1 maximaal 13 **Patrijzen** waargenomen (EdB, RvD). Het totaal aantal waarnemingen van deze soort die op waarneming.nl automatisch wordt vervaagd is 25, 12 minder dan vorig jaar.

Een stuk minder **Kraanvogels** dan vorig jaar (toen 50 meldingen met aantallen richting de 70). Op 25/2 vliegt er 1 in noordoostelijke richting over Sloterdijk (Sander Schagen). Over Landscroon op 02/03 gehoord; “paar keer heel duidelijk horen roepen, maar niet gezien” (RB). Op 21/03 over Weesp Centrum; “roepend, leek behoorlijk dichtbij maar helaas niet gezien” (Nittert van de Water).

Een **Kleine Bonte Specht** wordt gehoord op de Vijfhoek op 2/1 (KW). Op 9/2 wordt er 1 mannetje gezien (EdB, RvD). Op 17/1 wordt de soort gemeld in Park de Kuil (Paul Tak) en op 28/3 een zichtwaarneming in Heemtuin De Braak (Rob Zakee).

ZANGVOGELS

De meeste meldingen van **Roek** komen zoals gewoonlijk uit Waterland. Bezette nesten aldaar: Baanackerspark 4, Buikslotermeerpark 6 en De Nieuwe Noorderbegraafplaats “7 nesten. Eén paar nog zonder nest” (Ruud Vlek). **Raven** worden vooral waargenomen rondom de Vijfhoek en op IJburg.

In het Dr. Jac. P. Thijssepark zingt er een **Zwarte Mees** op 2/3, gezien en gehoord (Florian Zevenberg). De **Matkop** zit zoals gebruikelijk op de Vijfhoek, maximaal 2 in de periode 11/1-23/3 (1e wrn. Hans Stapersma). Op 14/2 roept er 1 in de Baai van Ballast, gezien en gehoord (EdB). Op 26/2 zingt er 1 in de Oeverlanden Noord, met geluidsoptname (JvB).

Op 21/2 zijn 4 **Boomleeuweriken** ter plaatse in het Diemerpark; “vlogen na een tijdje op richting zuid” (Alfred de Weerd, PvdW). Op 27/2 wordt er 1 gehoord in Polder De Nieuwe Bullewijk; “ver in buitenrand bij huizen, mogelijk in boom daar; geluid bleef op dezelfde afstand, dus niet overvliegend, leek me” (EV). Alle andere meldingen zijn in februari en maart en betreffen overvliegende vogels. Laatste waarneming is op 20/3 in totaal 3 over de Aetsveldsche Polder (EdB, RvD).

De eerste **Oeverzwaluw** vliegt over de Aetsveldsche Polder, in noordoostelijke richting op 8/3; “mijn vroegste, op deze warmste 8 maart ooit” (EdB, RvD). De eerste **Huiszwaluw** van het jaar wordt gezien op 24/3 in Polder IJdoorn (JB).

Witkopstaartmezen worden o.a. gezien in De Hoge Dijk vanaf 11/2 tot aan einde kwartaal (1e wrn. LIJ).

Op 11/1 wordt een **Humes' Bladkoning** ontdekt bij de Ouderkerkerplas; “duidelijke oogstreep, en duidelijke enkele vleugelstreep, matgroen, ipv olijfgroene Bladkoning. Ruim een uur lang bij mooi weer op een afstand van 5-8 meter kunnen observeren” (AS). Het wordt al snel donker maar gelukkig is de vogel een dag later nog aanwezig; “mooi te zien en te horen, foeragerend op waarschijnlijk dansmuggen.

Af en toe bakkeleidend met Tjiftjaf die hetzelfde foerageergedrag vertoonde” (EdB). “Vloog vanaf boomtak regelmatig als een soort vliegenvanger even op en neer om vliegjes te vangen. Ook vanuit struikgewas, lage begroeiing (riet en bamboe) en zelfs af en toe op grond actief” (Jos Vrolijk). De laatste waarneming is na vieren op 15/1; “prachtig kunnen zien in een knotwilg op een paar meter afstand” (LH).

Op 15/1 wordt 1 **Siberische Tjiftjaf** gemeld in de Jordaan (Christiaan van der Hoeven). Op 20/1 wordt er 1 gehoord op de Vijfhoek; “veel roepend” (DvdH). Ook op 22/1 staat er hier 1 op een geluidsrecorder (MB).

Een vroege **Snor** zingt op 23/3 in Polder IJdoorn “ver, paar keer heel kort te horen, zacht maar onmiskenbaar. Moet je wel wat uren voor blijven. De eerste keer geloof ik het niet, het is vroeg. Dan kun je maar 1 ding doen en dat is goed blijven luisteren en hopen op meer” (H. Nibbering). Het zou de vroegste ooit zijn in de regio.

Mogelijk vloog er 1 **Pestvogel** over de Middelpolder op 10/2; “alleen gehoord, niet gezien. Klonk wel goed!” (AG).

Een mannetje **Beflijster** is op 22/03 kort ter plaatse in Keizer Karelpark, A'veen; “kwam uit het zuiden aanvliegen en ging t.p. zitten in top van boom” (AD). Al op 16/1 zingt 1 **Grote Lijster** in het Sloterpark (Frank-Peter Scheenstra). Het hoogste aantal overtrekkende vogels is 9 over de Aetsveldsche Polder op 21/3; “met 15 Koperwiek” (EdB, RvD).

Op 22/3 is 1 man **Gekraagde Roodstaart** kort ter plaatse in het Diemerpark (FvG). Het blijft de enige waarneming dit kwartaal, en is de vroegste ooit in de regio. De eerste waarneming van **Tapuit** is op Marken op 21/3 (“jelte”, “Jelle dh”). Op 24/3 zit er 1 in Polder IJdoorn (JB).

De eerste **Gele Kwikstaart** vliegt over de Aetsveldsche Polder, in noordoostelijke richting op 22/3 (EdB, RvD). In de periode 2/2-27/3 zijn er meerdere meldingen van **Rouwkwikstaart**, met name op Marken en vanaf de Uitdammerdijk (1e wrn. FA, KW).

Op 23/3 vliegt een vroege **Boompieper** naar noord over de Vijfhoek (GvD, FV); de vroegste ooit. Hoog aantal van **Waterpieper** is 20 op 2/3 in waarschijnlijk de Kinsel; de locatiestip staat op de Uitdammerdijk, en dan weet je maar nooit welk gebied er bedoeld wordt (KW). Bij het Barnegat zijn er 15 op 2/2 (DvdH). In de periode 4-26/1 foerageert 1 **Oeverpieper** op de Uitdammerdijk thv de Kinseldam (1e wrn. LIJ); “ondanks heen en weer rijdend werkverkeer, lijkt een of andere insectenlarve te pakken te hebben” (EV op 15/1). Langs de Muider kust wordt er 1 gezien en gehoord op 18/1; “tijdens Midwintertelling; vloog op door loslopende hond” (EdB, RvD). In de periode 28/2-22/3 verblijven er een aantal op Marken, met een maximum van 6 op 20/3; “eentje al aardig naar zomerkleed geruid” (1e wrn. FA).

Het hoogste aantal van **Appelvink** is maar liefst 33 stuks, totaal van een trek telling op de Vijfhoek op 7/3 (EdB, RvD). Op 11/1 wordt 1 **Barmsijs** gemeld op de Vijfhoek (“SW”, “Folko”, “Patrick”). Op 8/1 staat het geluid van een overvliegende **Kleine Barmsijs** op een geluidsrecorder; “de roepstructuur duidt op een ietwat variabele Kleine Barmsijs, geen Grote Barmsijs. Vergelijk met de afbeelding bij waarneming 333617638” (MB).

Op de hernieuwde Uitdammerdijk, iets ten noorden van de Kinseldam, pleisteren maar liefst 14 à 15 **Sneeuwgorzen** in de periode 9-13/1 (1e wrn. Marianne Slot). Ze foerageren op het talud van de dijk of zitten op de stenen langs de waterkant. Soms kun je een Sneeuwgors tot op een paar meter benaderen; deze groep is vrij schuw. Nadien zijn de vogels lastig te vinden; het vermoeden rijst dat ze zich af en toe bevinden op het Strandeiland van IJburg-2. Pas op 23/1 worden ze weer teruggevonden op de eerste locatie (GvD), alwaar ze voor het laatst worden waargenomen op 1/2.

Gebruikte afkortingen

AD	Arjan Dwarshuis	FA	Ferron Appel	JW	Jan Wies
AG	Axel Groenveld	FV	Frank Visbeen	KW	Kees Wevers
AS	Adrie Streefland	FvG	Frank van Groen	MB	Marcus Breemer
BdL	Bertus de Lange	GvD	Guus van Duin	MdV	Martijn de Vries
CW	Cor Wies	JH	Joep Heldoorn	PvdW	Piet van der Werf
DvdH	Daan van der Hoeven	JHa	Jörg Hamann	RB	Ruurd Bennink
ED	Edial Dekker	LH	Leobard Hinfelaar	RV	Rudo Verweij
EdB	Ellen de Bruin	LIJ	Lodewijk IJlst	RvD	Ricardo van Dijk
EH	Ewout Huibers	JB	John Bloemen	RR	Rutger Rotscheid
EV	Els Velzing	JvB	Jan van Blanken		

Wat vinden de burenen?

JOHN VAN DER WOUDE

VGW Zuid-Kennemerland - Fitis jg. 61, 2025 nr. 1

Gierzwaluwenproject Hillegom

In het centrum van Hillegom was tot voor kort een bekend gierzwaluwbolwerk te vinden in een huurwoningcomplex. Die huizen moesten worden gesloopt, en bij de herbouw werd gezorgd voor nieuwe nestgelegenheid voor de Gierzwaluwen. De kolonie telde 30-40 nesten, en in de directe omgeving van de te slopen huizen werden 120 nestkasten aan vrij nieuwe gevels gemonteerd. De sloop zelf vond plaats voordat de Gierzwaluwen in mei 2024 terug kwamen uit Afrika. Eerst vloegen de vogels nog boven de kale vlakte van de gesloopte huizen maar geleidelijk steeds meer bij de nieuwe nestkasten daaromheen. Uiteindelijk zijn er in 2024 vijftien nestkasten in gebruik geweest, wat niet slecht is in vergelijking met de dertig verloren gegane nestplekken in de gesloopte huizen. Het is afwachten hoe de vogels in de komende jaren de nieuwbouw zullen benutten. Er is in elk geval plek zat met 120 nestkasten.

Vogelwacht Utrecht - De Kruisbek jg. 68, 2025 nr. 1

Dakbroedende meeuwen in Utrecht

Het eerste broedgeval van Kleine Mantelmeeuw in de stad Utrecht vond in 2007 plaats, op het dak van een bedrijfspand, temidden van Visdieven. In 2013 was dit opgelopen tot een kolonie van zestig paar Kleine mantels. Inmiddels broeden de meeuwen op allerlei plekken in de stad, met name op platte daken van industrieterreinen, kantoorparken en flats. Daarom werd in 2023 een volledige telling georganiseerd en dat leverde 250 paar Kleine mantels op. Daarnaast werden nog zestien paar Zilvermeeuw geteld, meestal broedend tussen de Kleine mantels. Ook elders in Nederland en daarbuiten, en steeds meer ook in het binnenland, gaan de grote meeuwen in steden broeden. Voor deze nieuwe ecologie is in de literatuur de term 'urban gulls' bedacht.

Natuur- en Vogelbescherming Noordwijk - De Strandloper jg. 57, 2025 nr.

Broedvogels Amsterdamse Waterleidingduinen 2024

Ook in 2024 zijn weer diverse Noordwijkse teams actief geweest om broedvogels te tellen in 'onze' duinen. Het was een bijzonder nat jaar, met plassen in duindellen die normaal droog staan. Dit leverde als nieuwkomers Bergeend, Dodaars, Geoorde Fuut, Slobeend, Tafelend en Zomertaling op. Doordat er nu veel minder damherten zijn, krijgt de duinvegetatie kans zich te herstellen, en zullen met name de duindoornstruiken weer opbloeien. Een begin daarvan is al wel zichtbaar, maar voor een toename van de struikenbroeders zoals Nachtegaal is het nog te vroeg. In het meer open duin doet de Boomleeuwrik het heel goed, met bijvoorbeeld elf territoria in het slechts 49 hectare grote Hoeggatterduin bij ingang De Zilk. Als je bij die ingang naar rechts loopt, kom je in een bosgebied met maar liefst vier paar Kleine Bonte Specht, en voor het eerst ook Appelvink.

Vogelbeschermingswacht Zaanstreek - De Kieft jg. 49, 2025 nr. 1

Slecht muizenjaar voor de roofvogels en uilen

Door het koude en natte voorjaar van 2024 waren er erg weinig muizen en dat is terug te zien in de getelde nesten van roofvogels en uilen. Zo had Buizerd 16 uitgevlogen jongen (uit negen nesten), terwijl er in het beste jaar (2022) 28 uitvlogen en in het slechtste jaar (2011) 15. Voor Torenvalk was het dramatisch: 23 jongen (van 16 nesten), met in het beste jaar (2019) 187 jongen. Idem voor Kerkuil, met 24 jongen en in het beste jaar (2019) 144. Verheugend is wel dat zich inmiddels drie nieuwe, jonge tellers hebben aangemeld voor deze inventarisaties.

NATUURGESCHIEDENIS GERESTAUREERDE FILMS ONLINE

Historische films van het Amsterdamse Bos

MET DANK AAN RUUD VLEK

In de jaren veertig van de vorige eeuw begonnen de gebroeders Wim en Piet Brander met het filmen van het natuurleven in het Amsterdamse Bos. Piet was er boswachter, zijn broer de cinematograaf. De films werden regelmatig vertoond voor allerlei verenigingen en op scholen en droegen bij aan toenemende waardering voor het Amsterdamse Bos en het natuurleven daarin. In 2024 verwierf de Heimans en Thijsse Stichting de digitale bestanden van vijf films, gemaakt tussen 1943 en 1965.

De films zijn ook nu nog leuk en interessant om te bekijken. Naast de natuurhistorische waarde speelden ze een belangrijke rol bij het ontstaan van twee Amsterdamse natuurverenigingen: de Vereniging Vrienden van het Amsterdamse Bos (1954) en de KNNV Vogelstudiegroep voor het Amsterdamse Bos, sinds 1963 de KNNV

Vogelwerkgroep Amsterdam, moederorganisatie van de huidige Vogelwerkgroep Amsterdam.

Hetty en Nanny Brander, de dochters van filmmaker Wim Brander (1909-1991), bewerkten de films al in 2012 voor publicatie op het YouTube-kanaal van Amsterdamse Bos TV. Zij voegden onder meer geluid toe. Het afgelopen jaar heeft Hetty Litjens deze eerdere versies digitaal gerestaureerd en gepubliceerd op de natuurbeschermingspagina van Vimeo: <https://vimeo.com/showcase/6559427>

VWGA tegen grootschalige festivals, zeker in het broedseizoen

Amsterdam ontwikkelt een nieuw evenementenbeleid. Van de 137 pagina's van het 'concept evenementenbeleid 2026' behandelen welgeteld 2 pagina's de bescherming van flora en fauna. Over de bescherming die alle inheemse vogels en hun nesten volgens de Omgevingswet tijdens het broedseizoen genieten, wordt niet gesproken.

De Commissie Bescherming is tegen grootschalige en luide festivals en de opbouw ervan in parken tijdens het broedseizoen.

Het zou de Gemeente Amsterdam sieren als zij zich aan haar eigen natuurinclusieve doelstellingen en zorgplicht houdt en aan het concept evenementenbeleid 2026 toevoegt dat consequent rekening gehouden moet worden met de lokale vogels, zeker tijdens het broedseizoen. Dit standpunt is in de inspraakfase met de gemeente gedeeld. Nu dit niet is meegenomen in het conceptbeleid, is het enigszins aangescherpt als reactie naar de gemeente verstuurd. De volledige reactie vind je op vogelsamsterdam.nl

Colofon

Redactie redactiegierzwaluw@vogelsamsterdam.nl

Tycho Fokkema, tycho@easywriter.nl, Frank van Groen, fm.vangroen@kpnmail.nl,

Anouk Zuurmond, anouk.zuurmond@gmail.com

Eindredactie Marion de Groot

Vormgeving Robert Heemskerk, 06-23440870, robskeh@online.nl

Voorzitter Marc Menon, 06-51595399, voorzitter@vogelsamsterdam.nl

Secretaris Friedie Straat, secretariaat@vogelsamsterdam.nl

Postadres Geleenstraat 49-1, 1078 LD Amsterdam

Penningmeester Peter Kroon, penningmeester@vogelsamsterdam.nl

Algemene bestuursleden Teun van Dijk, 020-6141492, tr.vandijk@planet.nl,

Vera Wiarda, verawiarda@yahoo.com

Commissie Bescherming Ewout Huibers, bescherming@vogelsamsterdam.nl

Commissie Veldwerk Kolonievogels & broedvogelinventarisaties: Frank van Groen,

fm.vangroen@kpnmail.nl, MUS: ellen.de.bruin@hotmail.com

Roofvogels en uilen: Teun van Dijk, tr.vandijk@planet.nl

Coördinatie IJsvogels Jan Jongejans, jan.jongejans@tiscali.nl

Coördinatie Watervogel- & midwintertelling Zimbo Boudewijns,

zimboboudewijns@fastmail.com

Waarnemingensecretaris Ellen de Bruin, ellen.de.bruin@hotmail.com

Excursies Yannick Lamens, excursies@vogelsamsterdam.nl

Lezingen Marc Menon, 06-51595399, voorzitter@vogelsamsterdam.nl

Website www.vogelsamsterdam.nl

Ledenadministratie Charlotte van Duijl, ledenadministratie@vogelsamsterdam.nl

Lidmaatschap Leden met digitale Gierzwaluw €17,50, Stadspas €15,-

Huisgenootleden €4,50. Met papieren Gierzwaluw €27,50, Stadspas €25,-

Betaling via NL 60 INGB 0005060400, t.n.v. Vogelwerkgroep Amsterdam te Amsterdam

Kopij-deadlines van de Gierzwaluw: 20 januari, 20 april, 20 juli en 20 oktober

Overname van artikelen: gaarne in overleg met de redactie

Drijvende kraamkamer

Van de kunstmatige broedplaats voor Visdiefjes bij de Haparandadam is sinds de oplevering in 2023 gretig gebruik gemaakt. En dit jaar lijkt het nog drukker, met naar schatting zo'n 100 broedpaar op de pontons en de aanvaarbescherming langs het IJ. De buizen beschermen de jongen tegen meeuwen en reigers, een vondst die ook het broedsucces van dakbroedende Scholeksters kan vergroten. Het beeld geeft een impressie van de enorme drukte rond de pontons. En het zijn niet alleen de jongen die krijzen!